Kristina Pettersson,
Cecilia Sandström

SVENSKA VORSTEHKLUBBEN

RASSPECIFIK AVELSSTRATEGI RAS
UNGERSK VIZSLA, KORTHÅR

FASTSTÄLLD AV SKK 2026

Inledning 3
Regler och rekommendationer för uppfödare och hanhundsägare 3
Övergripande avelsmål för rasen 3
Sammanfattande konkreta avelsrekommendationer (beskrivna utan rangordning): 4
Historik 5
Rasens historia, bakgrund och utveckling 5
POPULATION 6
Nuläge 6
Genomsnittlig kullstorlek 6
Inavelstrend (inavelsökning 5 generationer) 7
Användning av avelsdjur med tillhörande information 7
Antal kullar, respektive antal olika hanhundar och tikar som använts 2015 - 2024 8
Ålder vid första valpkull 9
Barnbarnens betydelse 9
Import av material från andra länder 10
Handlingsplaner 10
FUNKTIONSEGENSKAPER 11
Nuläge 11
Förändring av några jaktegenskaper hos korthårig vizsla under perioden 2011 - 2024 12
Tabell över antal starter, hundar och fördelning prisvalör oavsett klass 2011 - 2024 15
Eftersöksprov 16
Fullbruksprov 16
Viltspårsprov 16
Parningar med hundar utvärderade på jaktprov samt antalet avkommor utvärderade på jaktprov 16
MENTALITET 18
Nuläge 18
Parningar med hundar utvärderade via BPH 19
HÄLSA 20
Nuläge 20
Höftledsdysplasi, HD 21
Osteochondros/ED 24
Målsättning och handlingsplaner Hälsa 27
Nuläge 30
Handlingsplaner för rasklubben 31
Sammanställning över rasklubbens handlingsplaner 32
Förankring i klubben 34

Källförteckning 35
Bilaga 1 36
Förklaring och bakgrund till sammanfattande konkreta avelsrekommendationer (beskrivna utan rangordning): 36
Riktlinjer för hanhunds- och tiklistor Ungersk Vizsla (korthår).. 38
Avelsmål Ungersk Vizsla (korthår) 39
Bilaga 2 40
EGENSKAPSBESKRIVNING FÄLTPROV 40
EGENSKAPSBESKRIVNING EFTERSÖKSGRENAR 41
Bilaga 3 42
ED-Statistik 2006 - 2024 42
Fotografer 43

INLEDNING

På Svenska Kennelklubbens Kennelfullmäktige 2001 fattades beslut om att det för varje hundras ska finnas en s k rasspecifik avelsstrategi. Uppdraget att utforma dessa är utlagt på specialklubbarna. Svenska Vorstehklubben (SVK) ansvarar idag för 7 raser, kleiner münsterländer, korthårig vorsteh, strävhårig vorsteh, korthårig ungersk vizsla, grosser münsterländer, långhårig vorsteh och strävhårig ungersk vizsla.

En rasspecifik avelsstrategi (RAS) är en handlingsplan för aveln inom en specifik ras. SKK:s Avelspolicy anger målen och RAS beskriver vägen dit. Både uppfödare och hanhundsägare bör sätta sig in i den avelsstrategi som gäller för rasen *(källa SKK).*

Ansvar för rasens framtid ligger alltid ytterst hos den enskilda uppfödaren och ägaren till avelshunden. För att fatta relevanta beslut behöver den enskilda ägaren både allmänna kunskaper om avel och fakta kring den egna tiken samt den tilltänkta avelshunden, vad gäller hälsa, mentalitet och bruksegenskaper och exteriör. Målen i den planerade kullen bör ligga så nära de målsättningar som finns för rasen i RAS dokumentet.

REGLER OCH REKOMMENDATIONER FÖR UPPFÖDARE OCH HANHUNDSÄGARE

Övergripande avelsmål för rasen

Vår ras är numerärt liten i Sverige och med en hel del importer av hundar från bl a Tjeckien, Polen, Slovakien, Holland, Australien, England, USA och Ungern. Många parningar sker också med utländska hanhundar. Ett stort ansvar vilar på de individuella uppfödarna att tillsammans med hjälp av klubbens avelsrådgivare inhämta kunskap om importhundars/utländska avelshundars hälsa, jaktegenskaper, mentalitet och genetiska bakgrund. Det utesluter givetvis inte exteriören, men den är avsevärt lättare att få kännedom om. Ett utvecklat samarbete med andra länders ras- och specialklubbar tillför här värdefull kunskap.

Genetisk variation är en särskilt viktig förutsättning för rasernas möjlighet att fortleva och uppfödarnas möjligheter att bedriva sund avel på lång sikt. Av det följer vikten av att inte överanvända enskilda avelsdjur och hålla en låg inavelsgrad i parningarna och låg inavelsökning i rasen, så att aveln kan vara målinriktad, långsiktig och hållbar. Med hållbar menas att den inte leder till brister avseende hälsa, mentalitet eller funktion eller tömmer rasen på genetisk variation. Den numera mycket låga graden av inavel kan bland annat tillskrivas arbetet med import av avelsdjur och parningar genomförda med hanar utanför Sverige. På sikt leder emellertid vår avel med renrasiga hundar (”stängda stamböcker”) till en inavelsökning, som vi behöver göra vad vi kan för att den ska gå så långsamt som möjligt och utan att det påverkar våra hundars hälsa, användbarhet, mentalitet och exteriör menligt.

Sammanfattande konkreta avelsrekommendationer (beskrivna utan rangordning):

1. Begränsa antalet kullar i Sverige till 2 eller ca 15 valpar för tikar och för hanar 3 kullar eller ca 20 valpar.

2. Använd vizsladatabase (www.vizsladatabase.com) för att beräkna inavelsgraden (över 8 generationer) i den enskilda parningen där inavelsgraden för den aktuella parningen ligger under 6,25 %.

3. Genomför helst BPH (Beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund) på avelsdjur i Sverige.

4. Utvärdera hundens jaktegenskaper via jaktprov.

5. Hälsa:

    a) Krav på höftledsröntgen av båda föräldradjuren (hälsoprogram nivå 3) för registrering av valpkull i SKK.

    b) Röntgen av armbågsleder (central registrering av ED i SKK). Se också *SKK:s policyuttalande om ED),* se bilaga 1 ″Förklaring och bakgrund till sammanfattande konkreta avelsmål″ angående vad det innebär. Det förekommer även ostechondros i bogleden och hundar som blir diagnosticerade eller/och blir opererade i bogleden för ostechondros ska inte användas i avel (i enlighet med *SKK:s grundregler)*.

    c) Allergi finns beskrivet i rasen sedan länge och viktigt att enbart använda friska djur så vitt man vet.

6. Exteriören behöver hålla för det arbete rasen är avsedd för när det gäller en arbetande ras och vara rastypisk.

Se bilaga 1 för vidare förklaring och bakgrund. Där finns även riktlinjer för hanhunds- och tiklistor samt kort om avelsmålen, vilka finns i sin helhet på hemsidan, www.vorsteh.se, under rasen ungersk vizsla, korthår.

Svenska Vorstehklubben (SVK) ansvarar för avelsverksamheten med korthårig vizsla i Sverige. Avel och uppfödning skall ske i överensstämmelse med djurskyddslagstiftningen och Svenska Kennelklubbens grundregler och till hjälp finns ett rasspecifikt hälsoprogram som utarbetats. I samarbete med Svenska Kennelklubben (SKK), borgar Svenska Vorstehklubben (SVK) för utvecklingen i Sverige av den korthåriga vizslan.

HISTORIK

Rasens historia, bakgrund och utveckling

Vizslans ursprung tros gå tillbaka så tidigt som 900- eller 1100-talet, men flera motstridiga uppgifter förekommer. I olika skrifter och brev från 1300-, 1400- och 1500-talet finns i alla fall ordet ”vizsla” nämnt och bilder på vizsla (vizsla betyder fågelhund på ungerska). Det finns beskrivningar på dess användning vid fågeljakt med nät och med falk. Under turkarnas ockupation av Ungern korsades den inhemska hunden med turkarnas gula jakthundar.

Under 1800-talet importerades både tyska och engelska jakthundar och utvecklingen av den ungerska vizslan är en systematisk inkorsning av flera olika raser för att stärka och förbättra dess egenskaper. Raser som bl a nämns är Irländsk och Engelsk Setter, korthårig vorsteh, Blodhund, Sloughi, Foxhounds. Vizslan användes vid alla typer av fågeljakt, både på land och i vatten, vid småviltsjakt och jakt på hjortdjur och spårning, men även vid vildsvinsjakt då flera hundar släpptes samtidigt som fick jaga tillsammans.

Både första och andra världskriget innebar att stora delar av populationen dukade under eller försvann. Efter första världskriget kom till exempel stora områden att tillhöra angränsande länder som Rumänien, forna Tjeckoslovakien, Österrike och forna Jugoslavien. Det innebar att plötsligt bodde många ungrare, inklusive deras hundar, i ett annat land. Under 1920-talet grundade några vizslauppfödare en form av rasklubb för att återuppbygga rasen. Den första standarden antogs av FCI 1935. Andra världskriget och den efterföljande ryska ockupationen ledde bland annat till att många ungrare flydde och tog sina hundar med sig eller fick lämna de kvar vind för våg. För andra gången fick man försöka återskapa rasen. Det finns uppgifter på att det vid båda tillfällena har använts ett dussintal hundar för att rekonstruera rasen.

Första vizslan registrerades 1971 i Sverige och den var en import från Ungern. Idag används vizslan som stående fågelhund och ska apportera både på land och i vatten. Men den används också vid småviltsjakt och stötjakt, samt vid eftersök på skadeskjutet vilt. Det är med andra ord en mångsidig jakthund. Redan för 15 - 20 år sågs en tendens till att rasen delades i fler linjer/varianter oavsett land, med fokus på antingen utställning eller jakt eller en kombination. Under senare tid har rasen även ökat i popularitet som utställningshund och/eller sportig familjehund. Det är viktigt att känna till, så väl för den som vill skaffa en vizsla, som för uppfödare och hanhundsägare.

Utmärkande för vizslan är att den är mycket lättlärd och har en vilja att vara sin förare till lags (”will to please”). Trots rasens följsamhet kräver den konsekvent uppfostran med tydliga gränser, men är känslig för omild och brysk behandling vid träning. Den knyter snabbt starka band med sin förare och vill vara i närheten av sin/sina ägare/familj. Det medför också en viss vaktinstinkt. Den håller god kontakt under jakt, har en utmärkt näsa och går sällan förbi vilt. Den ska apportera med glädje både på land och i vatten.

POPULATION

Nuläge

Populationsstorlek, registreringssiffror

År för reg.	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tikar (importer)	34 (6)	17 (2)	19 (9)	25 (9)	22 (8)	26 (8)	25 (11)	24 (5)	24 (5)	28 (8)
Hanar (importer)	23 (3)	26 (1)	23 (5)	25 (6)	27 (4)	27 (8)	24 (4)	20 (5)	26 (5)	32 (4)
Totalt	57 (9)	43 (3)	42 (14)	50 (15)	49 (12)	53 (16)	49 (15)	44 (10)	50 (10)	60 (12)

Källa SKK avelsdata 2025-01-28

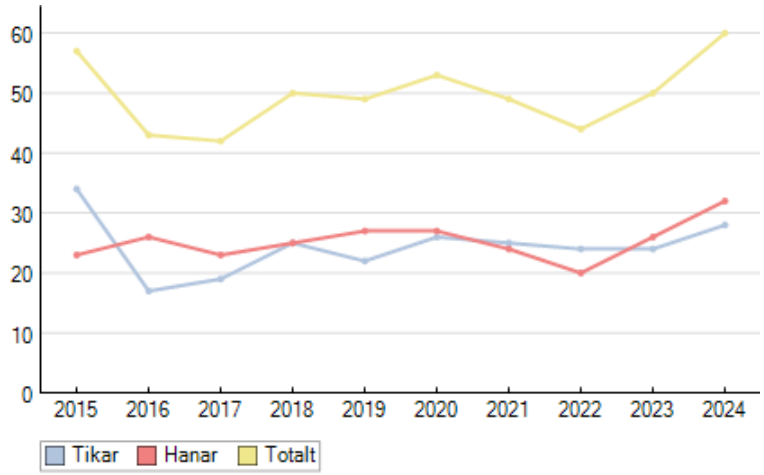

Källa SKK avelsdata 2025-01-28

Det har totalt registrerats 444 vizslor, varav 116 är importer (ca 35 %), under 2015 – 2024.

Genomsnittlig kullstorlek

Född år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kullstorlek genomsnitt	8,0	6,7	6,4	6,2	7,4	7,4	6,9	6,8	8,5	6,0
Antal kullar	6	6	5	5	5	5	7	4	6	5

Källa SKK avelsdata 2025-01-28

Rasen har god reproduktionsförmåga mätt i antalet valpar per kull, vilket för åren 2015 - 2024 i genomsnitt var 7,3 valpar per kull.

Inavelstrend (inavelsökning 5 generationer)

Inavelstrend

Född år	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Inavelsgrad	0,3 %	0,5 %	0 %	0,1 %	0,7 %	1,3 %	0,4 %	0,3 %	0 %	3,7 %

Rasens genomsnittliga inavelsökning. Beräknad över 5 generationer. *Källa SKK avelsdata 2025-01-28*

Det är av mycket stor vikt att behålla den genetiska variationen i rasen. En hög inavelsgrad innebär en dubblering av gener (ökad homozygoti). Dubblering av gener medför att variationen av gener förloras och att gener med negativ inverkan dubbleras. Genetisk variation är en förutsättning för att vi ska kunna vidareutveckla rasens egenskaper och funktion oavsett användningsområde.

Inavelsökningen ovan avser inte den enskilda parningen utan är ett genomsnitt av under året gjorda parningar i rasen. Den maximala inavelsökningen en ras bör tillåtas ha är 2,5 %, medan 1 % anses representera en tillräckligt låg inavelsökning för att inte långsiktigt äventyra den genetiska hälsan hos rasen, med en mycket liten risk för tillkommande genetiska skador. Under perioden 2015 - 2024 har den genomsnittliga inavelsökningen legat på 0,73 %. Den ökade graden av inavelsökning under 2024 härrör från en tjuvparning son-mor. Observera att inavelsökningen kan vara delvis lågt räknat då aveln bedrivs med hög andel importerade individer, vilka endast har tre led i stamtavlan i SKK:s Avelsdata.

I den enskilda parningen ska inavelsgraden däremot inte överstiga 6,25 % (dvs kusinparning) beräknat på 5 generationer (enligt SKK:s regler), vilket bara anger den högsta tillåtna gränsen och inte är eftersträvansvärt. Här kan www.vizsladatabase.com istället användas, för att få fram inavelsgraden för en kommande parning med användandet av 8 generationer där inavelsgraden inte överstiger 6,25 % (se s 4 *"Sammanfattande konkreta avelsrekommendationer"* samt *"Förklaring, bakgrund och motivering"* till dito).

Forskningen gör framsteg och ett relativt nytt sätt att mäta inavel är genomisk inavelsgrad, som erbjuds av flera företag idag, där det är möjligt att analysera graden av genetisk variation i våra hundars arvsmassa. Det kan komma att bli ett användbart komplement i avelsarbetet och viktigt att följa utveckling och forskning.

Användning av avelsdjur med tillhörande information

Tik- och hanhundsanvändning

Ett viktigt verktyg för att hålla en låg inavelsgrad i rasen är att begränsa användandet av varje enskild individ. Generellt bör t ex en hanhund inte vara far till mer än 5 % av hundarna i sin generation (under en 5-årsperiod), eller till mer än 25 % av de hundar som registreras/år under sin livstid. I en så pass numerärt liten ras som vizsla kan inte ovanstående följas fullt ut, då det i så fall skulle innebära att en hanhund redan efter en kull kan ha så många valpar efter sig så att han inte ska användas mer. Emellertid kan våra vizslor till viss del anses ingå i omgivande länders population, varför de mål som satts (efter rekommendationer av SKK:s genetiker), är att *tikar* tillåts i Sverige få 2 för rasen

normalstora kullar (totalt cirka 15 valpar) och för *hanhundar* 3 för rasen normalstora kullar (totalt cirka 20 valpar).

Det finns tre tikar (fr o m 2009) med tre kullar vardera i dagsläget, där antalet valpar efter 2 kullar uppnått antalet valpar för i rasen normalstora kullar (2025**,** Källa SKK avelsdata):

HUN-TIBBS TANJA S46113/2006, 19 valpar:

1:a kull 2009 (5 valpar)

2:a kull 2013 (8 valpar)

3:e kull 2014 (6 valpar)

YVETTE OF SKYROCKET SE18852/2010, 24 valpar:

1:a kull 2011 (8 valpar)

2:a kull 2013 (8 valpar)

3:e kull 2015 (6 valpar)

BUSVIZSLANS JACKPOT JESSIE SE39930/2018, 19 valpar:

1:a kull 2021 (5 valpar)

2:a kull 2023 (8 valpar)

3:e kull 2024 (6 valpar)

Det finns ingen hanhund med mer än tre kullar (eller sett till antalet valpar i för rasen normalstora kullar), men fyra hanhundar med 3 kullar i dagsläget (2025, *Källa SKK avelsdata*):

OLEBJÖRKS ÖTÖDIK ÖZSÉB SE29674/2011	23 avkommor
HUNGARICUM DUKÁT DUGÓ SE14516/2013	19 avkommor
CARLOS Z MALEJ HORKY SE11649/2015	23 avkommor
TISZATÁJI VADÁSZ AXU FI10744/14	21 avkommor

Antal kullar, respektive antal olika hanhundar och tikar som använts 2015 - 2024

År	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kullar	6	6	5	5	5	5	7	4	6	7
Tikar	6	6	5	5	5	5	7	4	6	7
Hanar	4	6	5	5	4	5	7	4	6	7

Källa SKK avelsdata 2025-01-28

På det stora hela efterlevs rekommendationerna i begränsningarna av användandet av hanar respektive tikar med några få undantag. Det används också nära nog lika många tikar som hanhundar i avel.

Ålder vid första valpkull

Under perioden 2015 - 2024 har det under 2017, 2018, 2020 och 2024 har det använts en hanhund som var mellan 13 - 18 månader gammal. Enstaka avelsdjur varit 7 år eller äldre. I övrigt har både tik och hanhund varit 2 − 6 år (*Källa SKK avelsdata 2025-01-28: Ålder vid första valpkull*). Då många ärftliga sjukdomar inte visar sig förrän senare (ofta efter 3 års ålder) i hundens liv, bör unga hundar användas med försiktighet i avel.

Barnbarnens betydelse

Hur många valpar som till exempel en grupp hel- eller halvsyskon som mest bör producera, blir ett riktmärke, där far- och morföräldrar inte bör tillåtas lämna fler barnbarn än två gånger vad en enskild hund får producera. Den rekommendationen kan dock aldrig bli en regel eftersom detta skulle innebära att yngre hundar i en familjegrupp fråntas avelsrätten på grund av den avel som redan bedrivits med äldre släktingar. Men det är ändå viktigt att ha i åtanke och ytterligare en orsak till att begränsa enskilda individers användning i avel. För vizslan innebär det, enligt rekommendationerna ovan, en gräns vid ungefär 42 valpar för hanar och ungefär 30 valpar för tikar. Det finns endast en hanhund i rasen med över 40-tal barnbarn och en annan runt 40-tal barnbarn. För tikar finns det i rasen tre med mer än 30 barnbarn och tre runt 30 eller strax under 30 barnbarn.

Hanar:

Regnr	Hundnamn	OBS!	Föd.år	Sv.födda avk.	* Övr. avk	Sv. Barnbar	* Övr. barnbarn
S54433/90	VATERNISH STAR AT KNIGHT		1990	31	0	73	1
S19089/95	BOURNEHOUSE GOLDFINCH		1994	15	0	43	2

Tikar:

Regnr	Hundnamn	OBS!	Föd.år	Sv.födda avk.	* Övr. avk	Sv. Barnbarn	* Övr. barnbarn
S38136/98	FRIDA-ELANOR		1998	18	0	46	1
S34171/94	HUN-TIBBS LATTJA		1994	12	0	43	2
S61104/93	STREGAYA HIGHLIGHT		1993	6	0	35	0
S37042/97	LATTJA-FAI SAMANTHA		1997	24	0	29	0
S23787/2001	HUN-TIBBS OFELIA		2001	24	0	28	0
S11464/91	VADOCA LUCRETZIA		1990	5	0	28	0

Källa SKK avelsdata 2025-01-28

Import av material från andra länder

Andelen importerade hundar som registrerats under 2015 - 2024 är ca 35 % (116 individer), se tabell över registreringssiffror (sid 9). De senaste fem åren har andelen importer legat stadigt på lite över 10 individer/år. Hundarna kommer från bl a Polen, Tjeckien, Slovakien, Holland, Ungern och USA och en del av dessa används också i aveln och tillsammans med parningar med utländska hanhundar gör det att inavelsökningen bromsas.

Målsättning - kortsiktiga

- Att ligga på maximalt 1 % inavelsökning i genomsnitt över 5 generationer.
- Att informera om vikten av att utvärdera valpkullarna för att kunna använda den informationen i framtida avelsarbete både för uppfödare, hanhundsägare så väl som för rasen i stort och på populationsnivå.

Målsättning - långsiktiga

- Att inte överanvända enskilda avelsdjur enligt de rekommendationer som finns, för att kunna behålla en bred genetisk variation. Det innebär att begränsningen i antalet kullar för respektive tikar och hanar är av största betydelse.

Handlingsplaner

- Genom att följa utvecklingen och informera om gällande inavelsgrad, tik- och hanhundsanvändning mm och kontinuerligt sprida information om vikten av att hålla en låg inavelsökning i rasen.
- Genom att sprida information om www.vizsladatabase.com för att få fram en mer korrekt inavelsgrad i en kommande parning med utländska hundar och att det ofta finns möjlighet att få en hund som saknas i databasen inlagd, om ägaren skickar in uppgifterna.
- Genom att tillhandahålla blankett för utvärdering av valpkullar på hemsidan.
- Genom att öka samarbetet och informationsutbytet mellan länder och framför allt inom Norden.
- Genom att följa forskning och utveckling om genomisk inavelsgrad och nya metoder att utvärdera genetisk variation för att dämpa inavelsökningen.
- Att inte överanvända enskilda avelsdjur enligt de rekommendationer som finns, för att kunna behålla en bred genetisk variation. Det innebär att begränsningen i antalet kullar för respektive tikar och hanar är av största betydelse.

FUNKTIONSEGENSKAPER

Nuläge

Jaktprov

För att utvärdera våra rasers bruksegenskaper finns för närvarande SVK:s jaktprov som består av dels eftersöksprov (vattenapportering och släpspårsarbete) och dels fältprov med fältarbete samt apportering under fältarbetet, som kan ske på fält, skog och fjäll. Jaktproven är uppdelade i unghundsklass (UKL 10 - 24 månaders ålder), öppen klass (ÖKL), för hundar från 24 månaders ålder oavsett start eller pris i unghundsklass, och elitklass (EKL) med krav på meriter från ÖKL för start. Det finns också ett fullbruksprov där hundarnas allsidiga bruksegenskaper utvärderas under två dagar (från lägst 10 mån ålder). Våra raser kan också utvärderas på viltspårprov (anlagsklass och öppen klass från 9 månaders ålder). För beskrivning av provens regelverk se www.vorsteh.se.

Jaktegenskaper

I samband med jaktproven registreras vid varje provtillfälle ett antal egenskaper (fart, vidd, reviering, följsamhet och vattenpassion), oavsett om hunden går till pris eller inte (se bilaga 1). Varje år görs sammanställning som möjliggör jämförelser mellan år och över tid. Värdena mäts från 1 t o m 4 utom för fart, vidd och följsamhet där värdena mäts från 1 t o m 5. För alla egenskaper eftersträvas värdet 4, som motsvarar det mest önskvärda i nuläget.

Notera, att då alla raser bedöms utifrån samma kriterier på jaktproven, är de mest önskvärda egenskapssiffrorna satta oberoende av vilken ras som beskrivs. Det innebär att man inte beaktar de rasskillnader som ändå finns, i hur våra raser jagar. Så länge ingen förändring sker i regler eller anvisningar avseende jaktproven, behöver vi för vizslans del ha det i åtanke när vi värderar vilka egenskapssiffror som är mest önskvärda för just vizslan. Enligt rasens hemland ska vizslan jaga med medelfart och medelvidd och så länge hunden jagar och uppvisar god jaktlust kan vidd och fart variera mellan det som i Sverige ofta benämns som en hund som går i ”det mindre formatet” till större vidd. I hemlandet värderar man inte det ena eller andra som sämre eller bättre så länge hunden jagar och är följsam. Det blir alltså viktigt att titta på egenskapssiffrorna OCH läsa jaktprovskritiken och inte enbart se till eventuellt pris.

Det finns värden registrerade sedan 1992 då de första vizslorna startade. Det är viktigt att komma ihåg att det är ett relativt litet antal startande hundar och flera hundar kan ha startat flera gånger, varför varje enskild individ får relativt stort genomslag i statistiken. Även hundar som bara startar på eftersöksgrenarna ger värdefull information, då arbete i vatten, apportering, förmåga att självständigt följa ett längre spår och reaktion på skott kan bedömas (dock bara i öppen klass avseende skott).

Överlag uppvisar vizslan en förbättring av jaktegenskaperna. Rasens jaktliga egenskaper har markant förbättras sedan -80 och -90 talet. Rasen har goda jaktegenskaper, men den genomsnittliga nivån skulle kunna höjas, men samtidigt behöver vi hålla i åtanke att alla raser bedöms utifrån samma kriterier på våra jaktprov.

I de tidiga rasenkäterna uppgavs att lite mer än hälften av hundarna används till jakt. I jaktsituationer uppvisade hundarna då överlag önskvärt beteende, utifrån vad ägarna angav i de nämnda enkäterna. Det framkom även att det var en del hundar som inte var tysta (gnäller/piper) när de var passiva men såg andra hundar arbeta. I dagsläget saknas mer aktuell information, men det är värt att vara observant på beteendet.

Förändring av några jaktegenskaper hos korthårig vizsla under perioden 2011 - 2024

Underlaget till analysen bygger på totalt 550 starter under den aktuella tidsperioden gjorda av 258 individer oberoende av klass. Registreringar inkl importer under 2011 - 2023 var 587 individer och de svenskfödda var 452 individer. De hundar som fötts under 2024 är i stort sett för unga för att starta i unghundsklass varför det året inte ingår. Dessutom är det ett betydligt färre antal av de importerade hundarna som startat på fältproven sett till vilka hundar som startat, varför det troligen ligger närmare sanningen att räkna andelen individer som startat på fältprov av de svenskfödda, vilket då hamnar på ca 57 % av den svenskfödda populationen (motsvarande räknat på alla registreringar under samma tidsperiod, inkl importer, ligger på ca 44 %).

Egenskapen Fart, figur 1

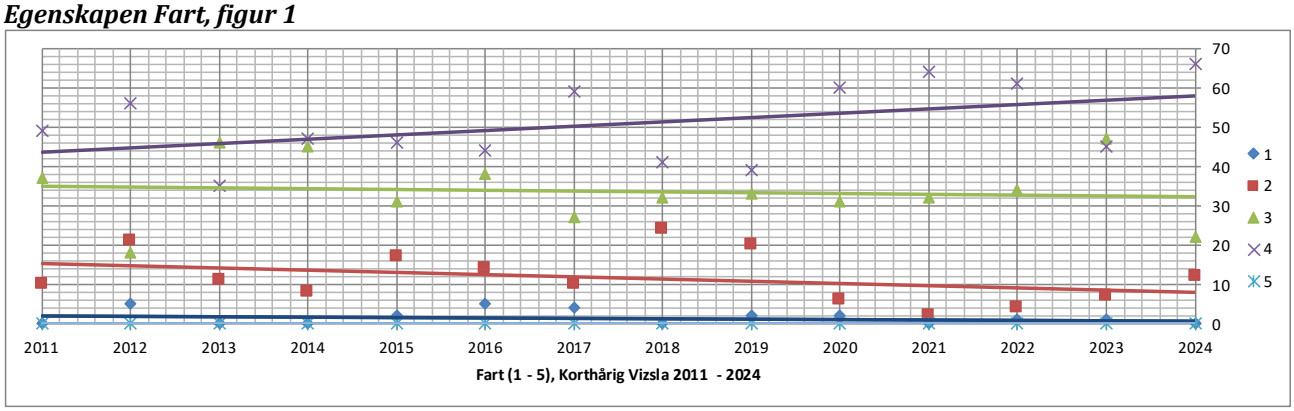

Källa SVK resultatdatabas

Egenskapssiffran 4 (motsvarande hög fart) har ökat under perioden och ligger runt 60 % i slutet av perioden, medan egenskapssiffran 3, som anger måttlig fart, tenderar att ligga ganska konstant runt 30 %. Andelen starter som resulterat i egenskapssiffra 2 har minskat. Ingen vizsla som startat har fått egenskapssiffran 5 och några enstaka starter har resulterat i egenskapssiffran 1.

Egenskapen Vidd, figur 2

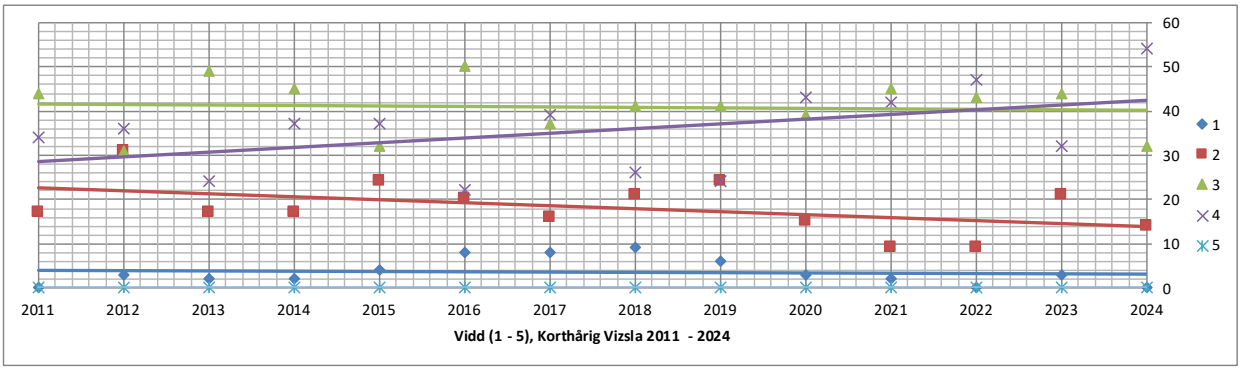

Källa SVK resultatbatabas

Egenskapssiffran 3 (motsvarar medelstor vidd) ligger i stabilt under perioden på runt 35 - 40 %, medan egenskapssiffran 4, som anger stor vidd, har ökat under perioden och är i nu i nivån för siffran 3. Andelen starter som resulterat i egenskapssiffra 2 har minskat. Relativt få/enstaka starter ha resulterat i egenskapssiffran 1 resp 5 under perioden.

Egenskapen Reviering, figur 3

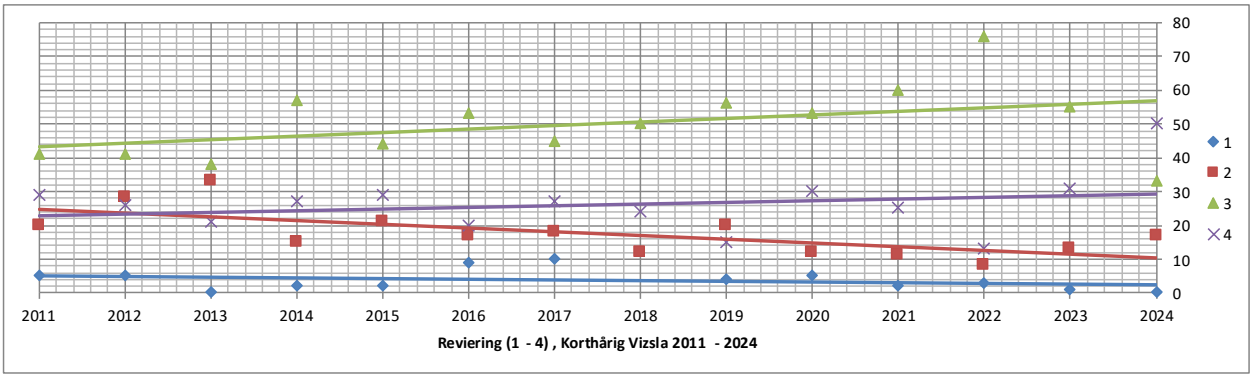

Källa SVK resultatdatabas

Egenskapssiffran 3, som motsvarar en god reviering, visar en ökande trend. Egenskapssiffran 4 (utmärkt reviering) visar en förbättring de senaste åren och egenskapssiffran 2 tenderar att minska.

Egenskapen Följsamhet, figur 4

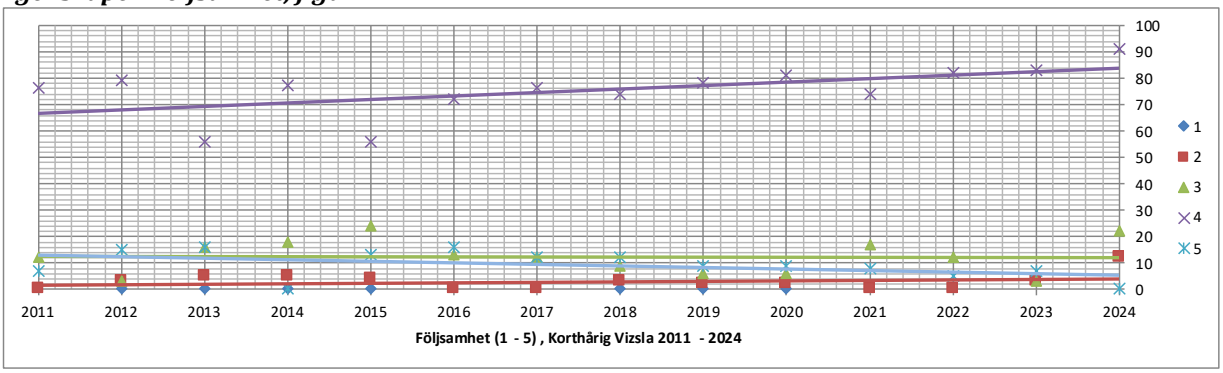

Källa SVK resultatdatabas

Egenskapssiffran 4 visar en svag uppåtgående trend och överlag är vizslan mycket uppmärksam och följsam, vilket också är rastypiskt.

Egenskapen Vattenpassion, figur 5*

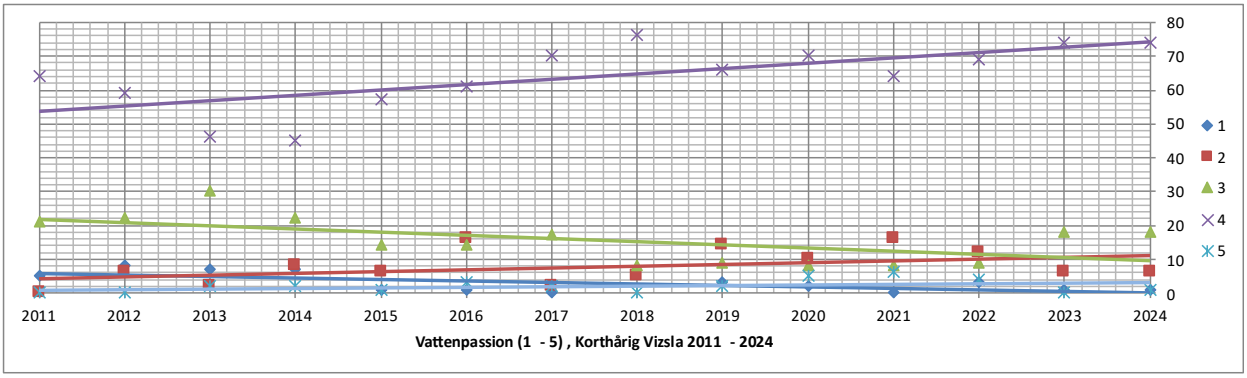

Källa SVK resultatdatabas

Egenskapssiffran 4, som motsvarar en snabb och målmedveten igång, har succesivt ökat under perioden och ligger på lite över 70 % de senaste åren. Egenskapssiffran 3 tenderar att minska medan egenskapssiffran 2 (trög, tvekar att gå i) ökar något.

*För 2023 finns det 6 hundar som inte fått någon egenskapsregistrering trots att det i kritiken står att hunden genomfört provet (utan tvekan att gå i vattnet) varför dessa tagits bort vid sammanställningen

Tabell över antal starter, hundar och fördelning prisvalör oavsett klass 2011 - 2024
(Källa SVK resultatdatabas)

År	Antal starter	Antal individ	Antal pris	1a pris	2a pris	3e pris
2011	17	8	17	7	6	4
2012	21	14	18	6	8	4
2013	22	13	22	3	13	6
2014	32	16	32	7	18	7
2015	25	14	25	6	13	6
2016	21	18	20	5	12	3
2017	22	15	19	10	6	3
2018	9	8	9	2	6	1
2019	24	17	17	6	10	1
2020	56	24	45	18	21	6
2021	84	19	60	17	30	13
2022	76	34	31	12	11	8
2023	73	28	32	5	22	5
2024	68	30	27	8	15	4
Summa	**550**	**258**	**374**	**112**	**191**	**71**

Det är värt att påpeka, att för att kunna starta på fält/jaktprov, måste hunden innan start fått godkända betyg på det som kallas eftersöksgrenar/prov, där vattenapportering och släpspår ingår (visst undantag i unghundsklass), vilket begränsar möjligheterna att starta på fältprov. Dessutom innebär klassindelningen i sin nuvarande form med unghundsklass upp till 24 mån, att hunden automatiskt måste startas i öppen klass efter 24 mån. I öppen klass bedöms hunden som en färdig jakthund, oavsett erfarenhet hos både hund och förare.

Varje individ är viktig i en liten population och bidrar med värdefull information om rasens jaktegenskaper oavsett ålder. Vi behöver fler individer som startas för att rasens jaktliga egenskaper ska kunna utvärderas och följas. Det upplevs som svårare för nybörjare att både kunna och våga starta hunden första gångerna direkt i öppen klass. Införandet av en nybörjarklass, som även andra jakthundsklubbar infört, skulle med stor sannolikhet öka antalet hundar som kan utvärderas jaktligt. Nybörjarklass innebär att hundens ålder inte avgör om hunden ska starta i öppen klass eller inte. Den kan vara ”nybörjare” även om den är 4 år då den startas första gångerna.

Antalet starter har de senaste fem åren ökat och ligger på ca 70 starter/år i genomsnitt. Det finns hundar som kan ha startat i fler än en klass och även startat allt från två till både fyra och fem gånger under ett år. Antalet hundar som startat de senaste fem åren har också ökat och ligger på 27 individer/år i genomsnitt. Vi har under flera år fått pengar från en minnesfond (Susannes minnesfond), som bl a kunnat betala en viss del av startavgiften och träningar. Det har även anordnats särskilda prov (både eftersök och fält) under många år, där många vizslor startat. Det här har med största sannolikhet lett till att fler hundar fått sina jaktegenskaper dokumenterade.

Eftersöksprov
Andelen hundar som startar på eftersöksprov (vattenapportering och släpspårsarbete, som inkluderar apport) har succesivt ökat sedan de första starterna i början av 1990-talet. En hund kan starta flera gånger i samma klass, under flera år men även olika klasser under samma år. Under perioden 2011 – 2024 har totalt 733 starter skett. Av dessa har någon gång 123 individer fått godkänt i UKL (unghundsklass), dvs minst poäng 4 i både vattenapportering och släpspårsarbete. Det är 123 individer som någon gång fått godkänt i ÖKL och 22 individer som fått godkänt i EKL. Det finns hundar som aldrig fått godkänt, dvs 0 poäng i någon eller båda arbetena i eftersöksprovet: 7 individer i UKL, 33 individer i ÖKL och 3 hundar i EKL. Det kan innebära att de aldrig startas på fältprov, dvs att de egenskaperna (fart, vidd, reviering, följsamhet men även fågelhantering) aldrig utvärderas. Men har hunden startats på eftersöksprov ger det ändå värdefull information om t ex vattenpassion, apportering av kallt vilt, skott (ej i UKL), förmåga att utan förarens stöd följa ett spår (i UKL finns dock möjligheten att följa med hunden). Det är således viktigt att uppmuntra och underlätta start på eftersöksprov, även för att sedan möjliggöra start på fältprov.

Fullbruksprov
Fullbruksprov är en relativt ny provform som utvärderar den allsidiga jakthunden under 2 dagar (för beskrivning av provens regelverk se www.vorsteh.se). Det är så här långt en hund som startat på fullbruksprov 5 gånger och fått ett 1:a pris.

Viltspårsprov
Antalet starter (anlagsklass och öppen klass) på viltspår har ökat över åren.

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
20	24	25	21	23	30	26	27	20	46

Eftersök på trafikskadat/skadeskjutet vilt ingår i vizslans uppgift som jakthund, MEN det är viktigt att komma ihåg att det inte säger någonting om hundens egenskaper som stående fågelhund. Genomförda/pris på viltspårprov kan aldrig ersätta egenskapsbedömning/pris på jaktprov, men är ett viktigt komplement.

Parningar med hundar utvärderade på jaktprov samt antal avkommor utvärderade på jaktprov
Sett till antalet parningar under åren 2020 - 2024 (som räknas som en generation) har det fötts 27 kullar av 20 tikar och 22 hanar, varav 11 utlandsregistrerade. Av 31 svenskregistrerade avelsdjur har 20 startats på jaktprov här (64 %). Av de 11 utlandsregistrerade hanarna är det 6 st, som vi kunnat få fram, är jaktprovsmeriterade.

Då hundarna måste vara minst 10 månader gamla för att få starta på jaktprov (vare sig det gäller eftersök eller fält) är det inte relevant att titta på hundar födda 2024 och också ha i minnet att hundar som är födda andra halvan av 2023 troligen inte kommit till start. Sett till åren (= födelseår) 2019 – 2023 har det fötts 195 valpar i Sverige. Av dessa har 40 st någon gång, oavsett klass, startat på eftersöksprov (släpspår och vattenapportering) och det är 31 st som också någon gång, oavsett klass, startat på fältprov (underlag fält, skog eller fjäll), vilket i princip innebär att de även startat på eftersöksproven med något undantag, (*källa SVK resultatdatabas 2025-03-15).* Det är således ca 20 % som utvärderats på eftersöksgrenarna och ca 16 % som utvärderats också på fältdelen av den senaste generationen vizsla.

Målsättning - kortsiktiga

- Att de jaktliga egenskaperna utvärderas hos fler vizslor genom att öka antalet startande, under en 5-årsperiod, räknat på den svenskfödda populationen till ca 37 % på eftersöksprov (mot ca 27 % föregående period) och till 60 % på fältprov.

- Att andelen parningar med svenskregistrerade vizslor som utvärderats jaktligt på jaktprov ökar till 70 % under kommande 5 årsperiod.

Målsättning - långsiktiga

- Att andelen avkommor, under en femårsperiod, som utvärderas jaktligt på jaktprov (eftersöksdelen resp fältdelen) skulle öka till 25 % resp 20 % de närmsta 5 - 10 åren. I den näst bästa av världar skulle det vara runt 50 % av avkommorna som utvärderades jaktligt på både eftersöks- och fältdelen.

- Att jaktproven på sikt kan värdera rasen utifrån de skillnader som ändå finns mellan de olika raserna i specialklubben.

- Att på sikt verka för möjligheten att införa nybörjarklass istället för unghundsklass.

Handlingsplan

- Genom att informera om vizslan som jakthund och stående fågelhund via klubbens hemsida, webbinarium, sociala medier, inbjudan till intresserade att besöka jaktprov och jaktträningar mm med vizslor.

- Genom att sprida och öka kunskapen om rasens jaktegenskaper inom klubben på alla nivåer samt rasens olika sätt att användas både här och övriga världen och på sikt, på något sätt, värdera de olika rasernas respektive jaktsätt på våra jaktprov.

- Genom att underlätta för att få fler vizslor utvärderade jaktligt genom att verka för möjligheten att införa nybörjarklass istället för unghundsklass.

MENTALITET

Nuläge

Mentalitet - BPH (Beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund)

Det är få hundar som genomgått BPH, totalt 52 varav 2 avbrutit (summa 50 st, alla med skott), under 2010 - 2024 utav 531 registrerade hundar. Det blir därmed svårt att dra några säkrare slutsatser. Av de hundar som genomgått BPH uppvisas relativt stort lekintresse samt avsaknad av undergivenhet och hot/aggressivt beteende.

För att få ett säkrare underlag vid kartläggningen av hur rasens mentalitet ser ut behöver fler hundar genomgå BPH. Det vore också önskvärt att fler individer ur samma kull/hela kullar blir beskrivna. När 200 individer beskrivits är det möjligt att göra en fördjupad analys. Det är visserligen enbart svenskfödda vizslor som räknas in i de 200 individerna, men det är snarare än mer viktigt att utvärdera importer via BPH, där vi sällan har kännedom om föräldrarna. Från det att BPH startade till 2024 har 21 importerade hundar genomgått BPH. Genom pengar från Susannes minnesfond har vi under en period ersatt en del av startavgiften för att få fler hundar att genomgå BPH.

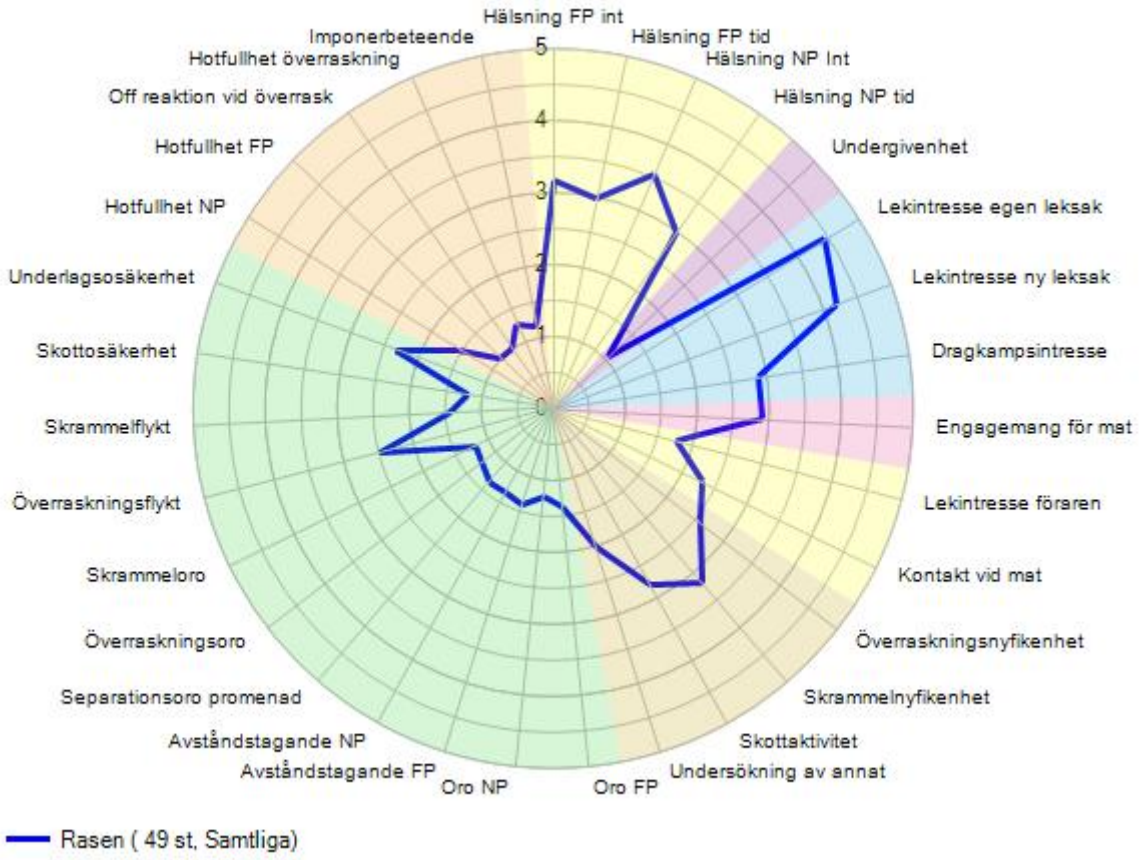

Källa SKK avelsdata

Förklaring av färgkodning

Hälsning	Undergivenhet	Lekintresse	Matengagemang	Förarkontakt	Nyfikenhet	Rädsla/osäkerhet	Hot/aggressivitet

Mentalitet och funktionsegenskaper i förhållande till rasstandarden
Hundarna behöver inte vara överdrivet glada i människor men ska vara tillgängliga/hanterbara (vänliga är det ord som används i rasstandarden). De ska fungera väl i vardagen, vara tysta i olika situationer (t ex vid träning/jakt) utan att stressa upp sig, arbetsvilliga och följsamma samt kunna hantera skott och ljud. De ska inte vara viltskygga eller ovilliga att gå i vatten.

Under våra jaktprov finns möjlighet att också få hundarnas beteende bedömda till viss del. Där finns tillfälle att se hur hunden reagerar vid skott och vilt, samspel med andra hundar, nya miljöer och människor. Deltagande på jaktprov och BPH (Beteende- och personlighetsbeskrivning Hund) ersätter inte varandra, men kompletterar varandra.

Mentalitet övrigt
I äldre enkätsvar ses en förbättring när det gäller tillgängligheten, i så motto att det är färre hundar som inte alls vill hälsa/är blyga och reserverade. Rasen ska vara vänlig (enligt rasstandarden) och får varken vara aggressiv eller skygg, vilket är viktigt att komma ihåg.

Även ljudkänslighet sågs i äldre enkätsvaren en förbättring mot de innan men det var ca 20 % (var femte hund) som hade någon reaktion på ljud (ex nyår/påsksmällar, åska, skott). Vad som är olyckliga omständigheter och/eller ärftlig disposition är svårt att särskilja, men det är ett observandum.

Parningar med hundar utvärderade via BPH
Sett till antalet parningar under åren 2020 – 2024 (som räknas som en generation) har det fötts 27 kullar med 22 tikar och 22 hanar, varav 11 utlandsregistrerade. Av 31 svenskregistrerade avelsdjur (hanar och tikar) har 12 utvärderats via BPH (39 %).
Det är 14 kullar där ingen förälder genomgått BPH, 12 kullar där en förälder genomgått BPH och en kull där båda föräldrarna genomgått BPH.

Målsättning – kortsiktiga

- Att öka kunskapen om rasens mentalitet i vardagen och jaktligt.
- Att antalet hundar som genomgår BPH ökar med 20 hundar under kommande 5-årsperiod (genomsnitt 4 hundar per år).
- Att andelen hundar som går i avel, genomgår BPH och under kommande 5 årsperiod ökar till 50 %.
- Att fler individer ur samma kull genomgår BPH. Under kommande 5-årsperioden nå upp till att 25 % av valparna i en kull i 25 % av de kullar som föds under ett år genomgår BPH.

Målsättning - långsiktiga

- Att undersöka hur de importerade hundarnas BPH (21 st) samt framtida importers resultat skulle kunna sammanställas och jämföras med svenskfödda hundar.

Handlingsplaner

- Genom att verka för att fler hundar blir beskrivna genom BPH, med information via medlemstidningen, sociala medier, webbinarium, avelskonferenser mm.
- Genom att genomföra en ny rasenkät för att bättre försöka utvärdera de hundars beteende som inte genomgått BPH och/eller inte startat på jaktprov.
- Genom att söka medel från Susannes minnesfond igen för att uppmuntra att genomgå BPH.
- Genom att undersöka möjligheten att sammanställa importerade hundars BPH på samma sätt som för svenskfödda hundar och därmed kunna jämföra de med varandra.

HÄLSA

Nuläge

I nuläget verkar det ffa vara HD (höftledsdysplasi), OCD (osteochondros och då ffa armbågsdysplasi men vi känner också till flera fall av bogledsosteochondros samt enstaka knä- och hasledsosteochondros; personligt meddelande) samt allergi som är mer vanligt förekommande i rasen. Det har även börjat dyka upp en del ryggproblem, som behöver bevakas och följas.

Då rasen är numerärt liten leder det till att den information som kan fås via försäkringsbolag, är begränsade. I Agria Breed Profile 2016 - 2021 finns det en tendens till fler problem i rörelseapparaten, men det går inte att dra några slutsatser om vad/var problemen är/finns. Även allergier visar där på ett sannolikt (större) problem när man lägger ihop öron/öroninflammation, hud/dermatit/klåda, immunologiska orsaker och till viss del möjligen mag-tarmproblem.

Allmänna rekommendationer

För att nå framsteg i avelsarbetet gäller att inte ha för många egenskaper att ta hänsyn till och det är viktigt att de för individen allvarliga sjukdomarna/defekterna prioriteras.

För att komma till rätta med de sjukdomar som förekommer inom rasen och där ärftlighet kan misstänkas, behövs information från uppfödare och hundägare. Sjuka hundar eller hundar som ger avkomma med sjukdom där trolig ärftlig bakgrund finns, ska användas med stor försiktighet eller inte alls i avel.

Höftledsdysplasi, HD

Av SKK fastställt hälsoprogram beträffande HD

- Föräldradjuren skall vara höftledsröntgade och ID-märkta annars gäller registreringsförbud för avkommorna (1989-01-01), nivå 3.
- Det är inte förenligt med SKK:s grundregler att i avel använda individ som är behäftad med HD (1997-01-01).
- Om uppfödare använder HD-belastat avelsdjur får avkomman avelsspärr som inte kan borttas (2000-01-01).

Andelen dysplaster födda under åren 2014 - 2023 låg i genomsnitt på 26,5 %, dvs ungefär var fjärde hund. Under samma period röntgades i genomsnitt 43,5 % av de svenskregistrerade hundarna.

Resultat höftledsröntgen av svenskfödda korthåriga vizslor 2014 – 2023 *(Källa SKK avelsdata 2025-01-30)*

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
HD grad A %	-	3 15,8	14 63,6	4 63,6	10 58,8	6 35,3	4 21,1	12 48,8	7 63,6	11 73,3
HD grad B %	2 50,0	9 47,4	4 18,2	3 23,1	3 17,6	7 41,2	10 52,6	7 28,0	2 18,2	4 26,7
HD grad C %	2 50,0	6 31,6	4 18,2	6 46,2	4 23,5	4 23,5	5 26,3	5 20,0	2 18,2	
HD grad D %	-	1 5,3	-	-	-	-	-	1 4,0		
HD grad E %	-	-	-	-	-	-	-			
Totalt undersökta	4	19	22	13	17	17	19	25	11	15
Snittålder undersök -månader	36	22	16	20	15	18	19	17	15	13
Antal födda	16	48	40	32	31	37	37	48	27	51
Andel HD C - E	50 %	37 %	18 %	46 %	23 %	23 %	26 %	24 %	18 %	0 %
Andel röntg individ %	25 %	40 %	55 %	41 %	55 %	46 %	51 %	52 %	41 %	29 %

Då det är relativt få hundar som ingår i beräkningarna innebär det att varje enskild hund får stort genomslag oavsett resultat.

För att minska frekvensen HD krävs att man i avel förutom SKK:s hälsoprogram tar hänsyn till HD-statusen hos alla i den kull ur vilken föräldradjuren kommer samt avkommans HD-resultat. Men med en så pass numerärt liten ras går det i nuläget dock inte att ta full

hänsyn till HD-statusen hos t ex den kull ur vilken avelsdjuren tas. Det går inte att utesluta en hel kull, då det helt enkelt inte finns tillräckligt antal djur till det. Men ju fler djur som röntgas desto säkrare blir urvalet av avelsdjur. Tyvärr finns inte möjlighet att använda HD-index. Men om det finns det tillräckligt många individer röntgade i kullarna finns möjligheten att välja en fri individ till avel ur en kull med flera fria individer. Det är fördelaktigare genetiskt sett, jämfört med att välja en fri individ ur en kull med flera HD-belastade individer.

I Sverige är höftledsdysplasi främst ett uppfödarproblem, dvs hundar med grad C kan inte få sina avkommor registrerade i SKK, medan det inte verkar påverka hundens användbarhet, vad vi vet, vare sig i det dagliga livet eller vid arbete/jakt, av sin lindriga höftledsdysplasi. Det har förr eller senare visats att HD grad D och E dock begränsar hundens användbarhet praktiskt i varierande grad. Däremot behöver man vara medveten om att HD är ett större problem i Europa, där både andelen hundar som röntgas och metoder för avläsning varierar mellan länder och inte minst vad som tillåts i aveln. Då det sker en hel del importer, ofta i syfte att senare använda dessa i avel, är det av vikt att se hur HD-frekvenser ser ut också för importerna. Till viss del speglar det även förekomsten av HD utanför Sverige.

Resultat höftledsröntgen av importerade korthåriga vizslor 2014 - 2023:

Födelseår	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
HD grad A	2	1	1	2	4	4	2	-	1	2
HD grad B	4	1	3	4	3	3	2	1	1	-
HD grad C	3	2	3	4	3	2	4	3	-	-
HD grad D	-	-	-	-	1	1	5	-	-	-
HD grad E	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Totalt antal undersökta	10	4	7	10	11	10	14	4	2	2
Antal importer	10	5	10	13	15	15	22	7*	10	10
Andel HD C – E %	40 %	80 %	43 %	40 %	36 %	30 %	71 %	75 %	0 %	0 %
Andel röntgade individer (%)	100 %	80 %	70 %	77 %	73 %	67 %	64 %	57 %	20 %	20 %

*Tabell föregående sida: Källa SKK avelsdata 2025-02-15; *en nyligen registrerad hund född 2021 INGÅR INTE i de 7: Det finns inga HD resultat registrerade i SKK:s databas, men den har fria höfter utifrån utländsk HD röntgen.*

Observera att röntgenresultaten valts med registrering på födelseår och importer har manuellt räknats efter födelseår för att få en mer korrekt uppfattning om hur många som röntgats. Då det är relativt få hundar som ingår i beräkningarna så det innebär att varje enskild hund får stort genomslag oavsett resultat.

Av totalt 117 importer under perioden (räknat på födelseår), har 74 undersökts (63 %) och av dessa hade 32 HD C-E (41,5 %). Det går inte att helt säkert avgöra vad som ligger

bakom den högre andelen dysplaster: ärftlighet, avläsning eller andra regler för avel på hundar med HD grad C t ex, eller en kombination.

HD utanför Sverige

I Norden är Sverige det enda land där valpar efter föräldradjur med t ex HD grad C inte får registreras. I Europa kan det variera där många länder tillåter avel med hundar med HD, medan andra länder som t ex Tyskland bara tillåter grad A och B. Rasklubben i Norge anger att föräldradjuren ska vara fria (dvs HD grad A eller B), men Norska Kennelklubben registrerar valpar efter föräldrar med grad C. I Danmark anger rasklubben att föräldradjuren ska ha HD grad A – C.

Rasklubben i Finland anger att hundar med grad C kan användas i avel, då med rekommendationen i kombination med en fri hund. Intressant att notera i Finland är att det har fötts 310 hundar under perioden 2008 - 2018 och 114 av dessa har röntgats (36,7 %), varav 89 st fått grad A-B och 18 st fått grad C och 7 st grad D (ingen grad E), vilket ger totalt 21,9 % som utvecklat HD. Detta trots att det under perioden använts ett föräldradjur med HD grad C i runt en tredjedel av parningarna. Under samma period låg Sverige på en HD frekvens på 21,7 %.

Det man ser nu i Finland, är att grad C ökat från och med 2019 och tittar man på perioden 2010 - 2023 har det i Finland (framtaget 2025-02-16) registrerats 484 individer (inklusive importer) varav 218 röntgats (45%). Tyvärr får man inte fram statistik utan importer i Finska kennelklubbens databas och som vi sett här i Sverige har importer högre andel HD (grad C-E) och det finns ingen anledning att tro att det ser annorlunda ut i Finland. Av de som röntgats i Finland har 32 % grad A, 36 % grad B, 28 % grad C och 3 % grad D (ingen med grad E). HD-frekvensen totalt under perioden (inkl importer) är 31 %. Om vi däremot gör samma jämförelse med Sverige perioden 2010 – 2023 och inkluderar importer, så är det totalt 643 individer som registrerats och av dessa är 317 (49 %) undersökta. Av dessa hade 86 HD grad C-E, dvs 27 %. Det är trots allt ingen stor skillnad jämfört med Finland (31 %), trots att vi sedan 1980-talet endast avlat på HD-fria individer (grad A eller B och innan dess HD utan anmärkning). I nuläget, i Finska databasen, får man bara fram antalet kullar (15 st) registrerade under 2022 - 2024 där det går att se föräldrarnas HD-status och av dessa har 10 kullar minst en förälder med HD grad C (66 %). I en av dessa kullar har båda föräldrarna HD grad C. Av de 8 valparna i den kullen är dock bara en röntgad och med HD A-B. Det verkar som antalet kullar med en förälder med HD grad C ökat och hur det påverkar HD utfallet framöver återstår att bevaka. *(Källa Finska Kennelklubben data för 2010-2023: 2025-02-16)*

Osteochondros/ED

ED står för ″Elbow Dysplasia″ (armbågsdysplasi). Bakgrunden är densamma som för höftledsdysplasi, dvs den har en ärftlig komponent men påverkas också av miljöfaktorer. ED graderas i utan anmärkning (0), lindriga pålagringar (1), måttliga pålagringar (2) och kraftiga pålagringar (3).

Rasen har haft mycket sporadiska, enstaka fall av ED grad 1 (3 st) under 16 år (1992 – 2007, 47 st röntgade), 11 fall under 5 år (2008 – 2013, 65 st röntgade) och under åren 2014 – 2023 har vi haft 22 fall, varav två fall av ED 3 och ett fall ED 2, med ökande andel röntgade hundar (inkl importerade hundar). Idag ser vi ED på hundar från flertalet länder, allt från England, flertal länder i Europa samt Australien. Det innebär sannolikt att ED förekommer i rasen oberoende av härkomst. ED-röntgen i andra länder är också vanligt numera. Tittar vi på de fall av ED vi haft i Sverige, är en eller båda föräldrarna, till de svenskfödda fallen med ED, i de flesta fallen importerade avelsdjur eller parning med utländsk hane (se bilaga 3). Till skillnad från höftledsdysplasi kommer ED, vad vi erfarit, med stor sannolikhet att ge den enskilda hunden problem i varierande grad, inte minst jaktligt, vilket är långt allvarligare för både hunden och ägaren.

Precis som för HD (höftledsdysplasi) så blir avelsurvalet säkrare ju fler individer som är ED-röntgade i kullarna. Finns det tillräckligt många individer röntgade i kullarna finns möjligheten att välja en fri individ till avel ur en kull med flera fria individer. Det är fördelaktigare genetiskt sett, jämfört med att välja en fri individ ur en kull med flera ED-belastade individer.

Det är värt att notera att om en hund varit hos veterinär och fått diagnosen ED innan 1 års ålder (eller en äldre hund som utretts och fått diagnosen hos veterinär utan att röntgenbilderna skickats in till SKK för bedömning), inte kommer med i statistiken. Det har förekommit i rasen (personligt meddelande). Numera finns i alla fall en möjlighet att rapportera in dessa fall. Det kallas ″klinisk ED″. Det är på ägarens egen begäran och frivilligt.

Det är viktigt att komma ihåg att osteochondros inte bara finns i armbågsleden, utan också kan finnas i både bogled, höft-, knä- och hasled, även om armbågen och bogleden är vanligast. I vissa länder förekommer hälsoprogram med undersökning av OCD, men värdet av undersökningen är oklar. Men vi vet att vi har haft en del fall av OCD i bogleden och även enstaka fall av knä- och hasledsostechondros (personligt meddelande). I Sverige får vi förlita oss på att ägaren talar om ifall hunden haft OCD i ex bogleden eller opererats för det. En hund som opererats för OCD ska inte användas i avel.

Resultat ED-röntgen av svenskfödda korthåriga vizslor 2014 – 2023

Född år	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ED ua (0) %	1 100	14 87,5	16 80,0	6 85,7	15 93,8	14 82,4	17 94,4	23 92,0	9 100	15 93,8
ED grad 1 %	-	1 6,3	4 20,0	1 14,3	1 6,3	3 17,6	1 15,6	1 4,0	-	-
ED grad 2 %	-	-	-	-	-	-	-	1 4,0	-	-
ED grad 3 %	-	1 6,3	-	-	-	-	-	-	-	1 6,3
Totalt undersökta	1	16	20	7	16	17	18	25	9	16
Snittålder undersök. (månader)	14	21	14	17	16	16	16	17	16	13
Antal födda	16	48	40	32	31	37	37	48	27	51
Andel med ED 1 - 3 (%)	0 %	12 %	20 %	14 %	6 %	18 %	5 %	8 %	0 %	6 %
Andel röntgade individer (%)	6 %	33 %	50 %	29 %	52 %	46 %	49 %	52 %	33 %	31 %

Källa SKK avelsdata 2025-02-16

Då det är relativt få hundar som ingår i beräkningarna, så innebär det att varje enskild hund får stort genomslag oavsett resultat.

Andelen ED grad 1 - 3, födda under åren 2014 – 2023, låg i genomsnitt på 8,9 % och sjunkit en del jämfört med tidigare år. Å andra sidan brukar det sen tillkomma fler röntgade för de senaste åren. I genomsnitt är det 39,5 % av de svenskregistrerade hundarna som röntgats under perioden. Under perioden 2010 - 2023 har 54 importerade vizslor ED-röntgats (38 % av de importerade), varav 6 fått ED 1 (ca 11 %). Dessa uppgifter har utgått och uträknats manuellt utifrån födelseår (jämför HD för importerade individer). (*Källa SKK avelsdata 2025-02-16)*

ED i Finland
Tittar vi på Finland för åren 2010 − 2023 har 484 hundar registrerats inkl importer och av dessa har 180 st ED-röntgats (37 %). Av dessa hade 14 st ED 1 - 3 (8 %). I statistiken ser man att ED dyker upp först 2015 (alla röntgade fram till dess är fria, ED 0). Slår vi ihop de svenskfödda hundarna med de importerade hundarna till Sverige under 2010 − 2023 (643 st), är det 38 % som ED-röntgats och av dessa har 30 st ED grad 1 − 3 (12 %). Vi har ungefär lika många röntgade hundar i % sett, men lite fler med ED. Men utgår man i stället från åren 2015 - 2023 i Finland så hamnar de på samma procentsiffra för ED, dvs 12 %.

Parningar med hundar som är ED-röntgade
Sett till antalet parningar under åren 2020 − 2024 (som räknas som en generation) i Sverige har det fötts 27 kullar med 20 tikar och 22 hanar, varav 11 utlandsregistrerade hanhundar. Av 31 svenskregistrerade avelsdjur (hanar och tikar) var 23 ED-röntgade (74 %). Av de utlandsregistrerade hanhundarna var det 6 hundar, som vi kunnat få fram, som ED-röntgats (ED 0).

ED-röntgen för hanhundar på hanhundslistor utanför Sverige
ED-röntgen har blivit vanligt numera. I Europa är det vanligt att det bara är hundar som är tänkta att gå i avel som HD- och ED-röntgas. I vissa länder är ED-röntgen obligatoriskt, i andra länder frivilligt. I Norden och några länder i Europa ser hanhundslistorna ut som följer:

- Norge: krav på HD A-B samt 2 x VG på utställning. Det finns 4 hundar på listan och alla är ED-röntgade.
- Finland: alla hanhundar som har HD A-C kan användas i avel, inga andra krav. Under 2021 - 2024 fanns det totalt 40 hanhundar med HD A − B (20 st) och HD grad C (20 st) och av dessa hade 38 st ED-resultat.
- Danmark: krav på HD A − C. Det finns 7 hanhundar på listan (ingen med HD grad C) och av dessa är 4 st ED-röntgade.
- Tyskland: krav på HD A-B, inget krav på ED och få hundar ED-röntgas.
- Slovakien: krav HD A-B, ej krav på ED men av 37 hanar på deras hanhundslista är 21 hanhundar ED-röntgade med (0).
- Tjeckien: krav HD A-C, ej krav ED men av 111 hanar på hanhundslistan är 70 hanhundar ED-röntgade (alla (0) utom en med (0/1)).

Hudproblem/allergi
Olika typer av hudproblem/allergier finns sedan länge beskrivet i rasen, varav flera av dem kan ha ärftlig bakgrund. Idag vet vi att de yttrar sig på flera olika sätt, så som öroninflammation, klåda i varierande grad, utslag, demodikos (hårsäckskvalster), furunkulos (bölder på/i tassarna) och eventuellt vissa mag-tarmproblem som kan vara foderrelaterade och med ärftlig bakgrund.

De tidiga rasenkäter som genomförts visar att ca ¼ av hundarna någon gång haft öroninflammation. Övriga svar avseende huden har inte varit lika entydiga, men indikerar att det finns hud- och allergiproblem som tidigare beskrivits i rasen. Sammantaget utifrån tidigare rasenkäterna, kontakt med vizslaägare och uppfödare är det definitivt ett problem i rasen och utgör ett observandum då frekvensen verkar vara större än väntat och har ärftlig bakgrund i hög grad.

"Ryggproblem"
Vi har viss kännedom om fall med ex spondylos, diskbråck, L7-S1 syndrom, men vi behöver försöka få fram mer information och bevaka utvecklingen. Det här är ju sjukdomar som kan begränsa hundens användbarhet och både hundens och ägarens livskvalité.

Målsättning och handlingsplaner Hälsa

Målsättning HD - kortsiktiga

- Att ett tillräckligt stort antal hundar röntgas, minst 50 % (eller mer) under kommande 5-årsperiod. Avelsurvalet blir säkrare ju fler individer som röntgas. Det kan möjliggöra att välja en fri individ till avel ur en kull med flera fria individer, vilket är fördelaktigare genetiskt sett, jämfört med att välja en fri individ från en kull med flera HD-belastade individer. Överlag fås ett bättre underlag/valmöjligheter när man har kännedom om individ, syskon, föräldrar och avkommor, vilket för övrigt gäller många sjukdomar.

Målsättning HD - långsiktiga

- Att bevaka så antalet hundar med HD D-E inte ökar. Med hänsyn till andra sjukdomar och till rasens numerär och som helhet är det i dagsläget inte rimligt att aktivt sträva efter att få ned antalet dysplaster, men däremot bevaka så antalet hundar med HD D-E inte ökar, där risken är större att det begränsar hundens möjligheter att jaga och arbeta.

Handlingsplaner HD

- Genom fortsatt information, om utvecklingen av HD och vikten av att röntga avkommor, till uppfödare och hundägare via tillgängliga medier, för att få ett bättre underlag vid val av avelsdjur samt övervaka så andelen hundar med grad D och E inte ökar.

- Genom att kartlägga rasens aktuella sjukdomsläge med hjälp av en ny hälsoenkät för hela populationen, fås ett bättre underlag och uppfattning om vilka sjukdomar/problem som finns för närvarande och hur det påverkar ägaren och hundens funktion och livskvalité. Vizslan är en jakthund och det är viktigt att den också håller för den belastning som jakt och jaktträning innebär. Det är en balansgång, som alltid, att samtidigt se till att belastade/sjuka individer, inte används i avel där de kan påverka avkommans användbarhet och livskvalité, kontra att inte begränsa avelsbasen så mycket så det medför andra/ökade problem.

Målsättning osteochondros/ED - kortsiktiga

- Att ett tillräckligt stort antal hundar röntgas, helst 50 % under kommande 5 årsperiod. Avelsurvalet blir säkrare ju fler individer som röntgas. Det kan möjliggöra att välja en fri individ till avel ur en kull med flera fria individer, vilket är fördelaktigare genetiskt sett, jämfört med att välja en fri individ från en kull med flera ED-belastade individer. Överlag fås ett bättre underlag/valmöjligheter när man har kännedom om individ, syskon, föräldrar och avkommor, vilket för övrigt gäller många sjukdomar.

Målsättning osteochondros/ED - långsiktiga

- Att andelen hundar med ED grad 1-3 i vart fall inte ökar.
- Att försöka kartlägga ostechondros i andra leder än armbågsleden.

Handlingsplaner Osteochondros/ED

- Genom fortsatt information till uppfödare och hundägare via tillgängliga medier, om utvecklingen av ED. Det är viktigt att nå ut med information om ED beträffande frekvens, orsak/uppkomst, hur det drabbar den enskilda hunden och vikten av att undersöka både de hundar som är tänkta att gå i avel och dess avkommor.

- Genom att kartlägga rasens aktuella sjukdomsläge med hjälp av en ny hälsoenkät för hela populationen, fås ett bättre underlag och uppfattning om vilka sjukdomar/problem som finns för närvarande och hur det påverkar ägaren och hundens funktion och livskvalité. Vizslan är en jakthund och det är viktigt att den också håller för den belastning som jakt och jaktträning innebär. Det är en balansgång, som alltid, att samtidigt se till att belastade/sjuka individer, inte används i avel där de kan påverka avkommans användbarhet och livskvalité, kontra att inte begränsa avelsbasen så mycket så det medför andra/ökade problem.

Målsättning hudproblem/allergi – kort- och långsiktiga

- Att i aveln använda så vitt man vet friska individer.

Handlingsplaner hudproblem/allergi

- Genom att sprida information om hudproblem/allergier och öka kunskapen och medvetenheten om sjukdomskomplexet genom befintliga medier/kanaler.

- Genom avel på så vitt man vet friska individer minska risken för allergier hos avkomman. I dagsläget finns inte så många andra vägar att gå än avel med så vitt man vet friska individer. Man bör även ta hänsyn till eventuella problem hos syskon och avkommor vid val av avelsdjur *om* det är möjligt utan att drastiskt minska avelsbasen. Det är särskilt viktigt att i avelsarbetet undvika parningskombination som utifrån tillgänglig information ökar risken för allvarlig sjukdom/funktionshinder hos avkomman.

- Genom att kartlägga rasens aktuella sjukdomsläge med hjälp av en ny hälsoenkät för hela populationen, fås ett bättre underlag och uppfattning om vilka sjukdomar/problem som finns för närvarande och hur det påverkar ägaren och hundens funktion och livskvalité. Det är en balansgång, som alltid, att samtidigt se till att belastade/sjuka individer, inte används i avel där de kan påverka avkommans användbarhet och livskvalité, kontra att inte begränsa avelsbasen så mycket så det medför andra/ökade problem.

Målsättning "ryggproblem" – kort- och långsiktiga

- Att i aveln använda så vitt man vet friska individer i nuläget.

Handlingsplan "ryggproblem"

- Genom att sprida information om symtom, orsaker mm till "ryggproblem" genom befintliga medier/kanaler.

- Genom att kartlägga rasens aktuella sjukdomsläge med hjälp av en ny hälsoenkät för hela populationen, fås ett bättre underlag och uppfattning om vilka sjukdomar/problem som finns för närvarande och hur det påverkar ägaren och hundens funktion och livskvalité. Vizslan är en jakthund och det är viktigt att den också håller för den belastning som jakt och jaktträning innebär. Det är en balansgång, som alltid, att samtidigt se till att belastade/sjuka individer, inte används i avel där de kan påverka avkommans användbarhet och livskvalité, kontra att inte begränsa avelsbasen så mycket så det medför andra/ökade problem

Exteriör

Förutom att rasen ska kunna arbeta, främst i galopp, under lång tid vid olika typer av jakt och behöver en hållbar exteriör som klarar påfrestningen, är pälsfärgen utmärkande för rasen. Den kan bäst beskrivas som olika nyanser av ovansidan på en normalgräddad småfranska (”semmelgelb”/szemelsarga”). Färgen på ögon och nos ska harmoniera med pälsfärgen eller vara mörkare. Rasen ska ha en helt horisontell överlinje och rak/horisontell nosrygg. Vissa måttförhållanden är särskilt viktiga:

1. Mankhöjden skall något understiga kroppslängden
2. Bröstkorgens djup skall något understiga halva mankhöjden
3. Nospartiets längd skall något understiga halva huvudets längd

Rasen finns inte upptagen specifikt i BSI, Breed Specific Instructions (tidigare SRD).

Nuläge

Exteriörbedömning

Enligt genomgång exteriördomarkonferenser så uppfyller hundarna generellt gällande rasstandard. Det finns dock några saker att vara extra uppmärksam på:

- *De nämnda måttförhållandena och dess proportioner.*
- *Slutande rygglinje (skall vara plan/horisontell), som kan bero på felaktigt uppställd eller övervinklad bak.*
- *Bröstkorgen: kölformad och/eller för korta med uppdragen buklinje.*
- *För lätt och elegant benstomme.*
- *Knappa/otillräckliga frambensvinklar, brant/framskjuten skuldra.*
- *Alla tecken på avvikande mentalitet, från rasstandarden, är diskvalificerande.*
- *Variation i pälsfärg, ej för mörka eller ljusa*

Under 2020 - 2024 registrerades 193 svenskfödda vizslor och av de ställdes 70 individer (36 %) ut minst en gång oberoende av klass. Det är troligt att pandemin påverkat antalet utställda hundar.

Målsättning – kortsiktiga

- ❖ Att det inte går att prioritera ögon- och pälsfärg med tanke på rasens numerär i nuläget.

Målsättning – långsiktiga

- ❖ Att verka för en rastypisk och god exteriör utifrån funktion. Det är viktigt att skilja på det som påverkar hundens användbarhet kontra det som inte berör funktion.

Handlingsplan

- Genom att medverka och bidra vid exteriördomarkonferenser för rasen.
- Genom fortsatta försök att utveckla möjligheterna till databehandling av resultaten. Det är svårt att mäta och utvärdera både försämring/förbättring av exteriören.
- Genom att i avelsarbetet undvika parningskombination som utifrån tillgänglig information försämrar funktionen hos avkomman.

HANDLINGSPLANER FÖR RASKLUBBEN

Rasen är fortfarande numerärt liten i Sverige, även om den successivt ökat under de senaste årtiondena. Överlag ute i världen är rasen relativt vanligt om än inte stor numerärt, utom på vissa håll, som t ex hemlandet Ungern. Frågan är emellertid hur det genetiskt förhåller sig i hela populationen (genomisk inavelsgrad) och vi vet att förluster av gener och därmed genetisk variation fortgår hela tiden vid avel med ”stängda stamböcker”. Det här behöver vi alla ha med oss vid val av avelsdjur.

Generellt kan rasen sägas ha en rätt god hälsa, men den kunde vara bättre. Idag bör vi vara medvetna om att hudproblem (allergi) och osteochondros (armbågsled/andra leder) och möjligen ryggproblem verkar vara mer utbrett i rasen, än vad vi sett tidigare och dessutom, vad vi erfarit, kan påverka både hunden och ägarens dagliga liv betydligt mer jämfört med ex höftledsdysplasi, vilket vi behöver undersöka vidare.

Rasen har goda jaktegenskaper, som kan och bör utvecklas vidare, utifrån rasens specifika jaktegenskaper och särdrag jaktligt sätt. Mentaliteten behöver kartläggas bättre för att vi ska kunna försöka se hur vi ska kunna minska mindre önskvärda beteenden och ta vara på önskvärda beteenden. Exteriören är viktig att följa då den ska vara rastypisk och därmed hålla för jakt och det arbete vizslan förväntas utföra.

Det är viktigt att påpeka att ALLT inte går att göra på en gång, men det är viktigt att veta /känna till vilka förutsättningar, problem, för- och nackdelar som finns i rasen. Avelsarbetet kommer alltid att innebära olika avvägningar och prioriteringar, både i den enskilda parningen OCH att kunna se dess betydelse och påverkan för hela populationen i Sverige och i världen.

Här följer en sammanställning över rasklubbens handlingsplaner:

Population

- Genom att följa utvecklingen och informera om gällande inavelsgrad, tik- och hanhundsanvändning mm och kontinuerligt sprida information om vikten av att hålla en låg inavelsökning i rasen.
- Genom att sprida information om www.vizsladatabase.com för att få fram en mer korrekt inavelsgrad i en kommande parning med utländska hundar och att det ofta finns möjlighet att få en hund som saknas i databasen inlagd, om ägaren skickar in uppgifterna.
- Genom att tillhandahålla blankett för utvärdering av valpkullar på hemsidan.
- Genom att öka samarbetet och informationsutbytet mellan länder och framför allt inom Norden.
- Genom att följa forskning och utveckling om genomisk inavelsgrad och nya metoder att utvärdera genetisk variation för att dämpa inavelsökningen.

Funktionsegenskaper

- Genom att informera om vizslan som jakthund och stående fågelhund via klubbens hemsida, webbinarium, sociala medier, inbjudan till intresserade att besöka jaktprov och jaktträningar mm med vizslor.
- Genom att sprida och öka kunskapen om rasens jaktegenskaper inom klubben på alla nivåer samt rasens olika sätt att användas både här och övriga världen och på sikt, på något sätt, värdera de olika rasernas respektive jaktsätt på våra jaktprov.
- Genom att underlätta för att få fler vizslor utvärderade jaktligt genom att verka för möjligheten att införa nybörjarklass istället för unghundsklass.

Mentalitet

- Genom att verka för att fler hundar blir beskrivna genom BPH, med information via medlemstidningen, sociala medier, webbinarium, avelskonferenser mm.
- Genom att genomföra en ny rasenkät för att bättre försöka utvärdera de hundars beteende som inte genomgått BPH och/eller inte startat på jaktprov.
- Genom att söka medel från Susannes minnesfond igen för att uppmuntra att genomgå BPH.
- Genom att undersöka möjligheten att sammanställa importerade hundars BPH på samma sätt som för svenskfödda hundar.

Hälsa - HD

- Genom fortsatt information, om utvecklingen av HD och vikten av att röntga avkommor, till uppfödare och hundägare via tillgängliga medier, för att få ett bättre underlag vid val av avelsdjur samt övervaka så andelen hundar med grad D och E inte ökar.

- Genom att kartlägga rasens aktuella sjukdomsläge med hjälp av en ny hälsoenkät för hela populationen, fås ett bättre underlag och uppfattning om vilka sjukdomar/problem som finns för närvarande och hur det påverkar ägaren och hundens funktion och livskvalité. Vizslan är en jakthund och det är viktigt att den också håller för den belastning som jakt och jaktträning innebär. Det är en balansgång, som alltid, att samtidigt se till att belastade/sjuka individer, inte används i avel där de kan påverka avkommans användbarhet och livskvalité, kontra att inte begränsa avelsbasen så mycket så det medför andra/ökade problem.

Hälsa - Osteochondros/ED

- Genom fortsatt information till uppfödare och hundägare via tillgängliga medier, om utvecklingen av ED. Det är viktigt att nå ut med information om ED beträffande frekvens, orsak/uppkomst, hur det drabbar den enskilda hunden och vikten av att undersöka både de hundar som är tänkta att gå i avel och dess avkommor.

- Genom att kartlägga rasens aktuella sjukdomsläge med hjälp av en ny hälsoenkät för hela populationen, fås ett bättre underlag och uppfattning om vilka sjukdomar/problem som finns för närvarande och hur det påverkar ägaren och hundens funktion och livskvalité. Vizslan är en jakthund och det är viktigt att den också håller för den belastning som jakt och jaktträning innebär. Det är en balansgång, som alltid, att samtidigt se till att belastade/sjuka individer, inte används i avel där de kan påverka avkommans användbarhet och livskvalité, kontra att inte begränsa avelsbasen så mycket så det medför andra/ökade problem.

Hälsa - hudproblem/allergi

- Genom att sprida information om hudproblem/allergier och öka kunskapen och medvetenheten om sjukdomskomplexet genom befintliga medier/kanaler.

- Genom avel på så vitt man vet friska individer minska risken för allergier hos avkomman. I dagsläget finns inte så många andra vägar att gå än avel med så vitt man vet friska individer. Man bör även ta hänsyn till eventuella problem hos syskon och avkommor vid val av avelsdjur <u>om</u> det är möjligt utan att drastiskt minska avelsbasen. Det är särskilt viktigt att i avelsarbetet undvika parningskombination som utifrån tillgänglig information ökar risken för allvarlig sjukdom/funktionshinder hos avkomman.

- Genom att kartlägga rasens aktuella sjukdomsläge med hjälp av en ny hälsoenkät för hela populationen, fås ett bättre underlag och uppfattning om vilka sjukdomar/problem som finns för närvarande och hur det påverkar ägaren och hundens funktion och livskvalité. Det är en balansgång, som alltid, att samtidigt se

till att belastade/sjuka individer, inte används i avel där de kan påverka avkommans användbarhet och livskvalité, kontra att inte begränsa avelsbasen så mycket så det medför andra/ökade problem.

Hälsa - "ryggproblem"

- Genom att sprida information om symtom, orsaker mm till "ryggproblem" genom befintliga medier/kanaler.

- Genom att kartlägga rasens aktuella sjukdomsläge med hjälp av en ny hälsoenkät för hela populationen, fås ett bättre underlag och uppfattning om vilka sjukdomar/problem som finns för närvarande och hur det påverkar ägaren och hundens funktion och livskvalité. Vizslan är en jakthund och det är viktigt att den också håller för den belastning som jakt och jaktträning innebär. Det är en balansgång, som alltid, att samtidigt se till att belastade/sjuka individer, inte används i avel där de kan påverka avkommans användbarhet och livskvalité, kontra att inte begränsa avelsbasen så mycket så det medför andra/ökade problem.

Exteriör

- Genom att medverka och bidra vid exteriördomarkonferenser för rasen.

- Genom fortsatta försök att utveckla möjligheterna till databehandling av resultaten. Det är svårt att mäta och utvärdera både försämring/förbättring av exteriören.

- Genom att i avelsarbetet undvika parningskombination som utifrån tillgänglig information försämrar funktionen hos avkomman.

Förankring i klubben har skett genom:

- Diskussion vid digital avelskonferens i juni 2021
- Olika webbinarium om hälsa, genetik, jaktprov mm under 2022 - 2024
- RAS utkast för publik granskning via SVK:s hemsida 2025-06-20 samt via Facebook
- Webbinarium öppet för alla genomfördes 2025-08-07 samt 2025-08-11 och information gavs om möjligheten att lämna synpunkter via mail/mobil för de som inte deltog.
- De uppfödare som inte deltog i ovanstående webbinarium kontaktades enskilt för att ges möjlighet att lämna synpunkter
- Revidering efter inkomna synpunkter från webbinarium, mail/telefonkontakt
- Granskning av SVK HS 2025-10-30
- Slutlig version till SKK/AK efter beslut av SVK HS 2025-10-30

KÄLLFÖRTECKNING

Den nuvarande avelsstrategin grundar sig både på en jämförelse med tidigare material som bl a SVK:s rasenkät 2002, årliga RAS-enkäter (för hundar registrerade 2009, 2010 och 2011) och rasmonografin ur ”Sund Hundavel” (SKK, 1996), samt i huvudsak på information från:

- Svenska Kennelklubbens (SKK) hund- och avelsdata
- Svenska Vorstehklubbens (SVK) jaktprovsstatistik (Resultatdatabasen)
- Svenska Vorstehklubbens (SVK) avelskonferens/medlemsmöte
- Finska Kennelklubbens databas
- Information från tidigare och nuvarande avelsråd/avelsfunktionärer (personligt meddelande 2014)
- SVK:s analys av utställningskritiker 2014 – 2019
- Agria Breed Profile 2016 - 2021
- SVK:s jaktprovsstatistik
- Medlemsmöte/avelskonferens
- SVK:s exteriördomarkonferens 2019
- Löpande samråd med SVK:s jaktprovsdomare

BILAGA 1

Förklaring och bakgrund till sammanfattande konkreta avelsrekommendationer
(beskrivna utan rangordning):

1. För att inte överanvända enskilda avelsdjur begränsas antalet kullar till 2 eller ca 15 valpar för tikar och för hanar 3 kullar eller ca 20 valpar, i Sverige, grundat på medelkullstorleken som är 6 - 7 valpar (enligt rekommendation av SKK:s genetiker).

2. Inavelsgraden för utländska hundar och importerade avelsdjur blir ofta osäker i SKK:s avelsdata då det i SKK:s register bara finns med tre led i stamtavlan och därmed leder till en lägre inavelsgrad, än om det vore möjligt att räkna på 5 led. Genom att använda www.vizsladatabase.com (de flesta vizslor finns inlagda (eller kan läggas in på begäran)) kan man få fram inavelsgraden för en kommande parning (även svenska hundar får en säkrare beräkning av inavelsgraden över fler generationer): välj ”search”, sedan ”test mating”, och skriv därefter in och välj aktuell hane och tik för att få fram stamtavlan till en kommande valpkull. Standard är 4 generationer men kan väljas i upp till 10 generationer. Välj COI/ALC för 8 generationer och den ska inte överstiga 6,25 %. COI är inavelsgraden för den aktuella parningen och ALC innebär förlust av anfäder i kombinationen, som inte ersätter inavelsgraden, men ger ytterligare information till uppfödare. För SKK är regeln att en parning inte får överskrida 6,25 % över 5 generationer (vilket rätt ofta inte finns), som bara är ett absolut tak och inget mål/inte önskvärt. Genom att istället använda 8 generationer i vizsladatabase minskas/fördröjs inavelsökningen.

3. För att kunna bedöma mentaliteten överlag behöver fler hundar genomgå BPH (Beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund), inte minst avelsdjuren. Avelsdjur utanför Sverige kan givetvis inte genomgå BPH, men det är särskilt viktigt att avkommorna utvärderas genom BPH. BPH kompletterar jaktproven.

4. För att jaktegenskaperna ska kunna bibehållas och utvecklas måste hundarna tränas för jakt/användas i praktisk jakt/utvärderas på jaktprov. Utvärdering av hundens jaktegenskaper via jaktprov är i längden det säkraste sättet. Även hundar som inte går till pris men har startat på jaktprov ger mycket värdefull information om hundens jaktegenskaper genom den skrivna bedömningen och egenskapssiffrorna.

5. De sjukdomar som i nuläget är mera vanligt förekommande i rasen är HD (höftledsdysplasi), ED (elbow dysplasia=armbågsdysplasi som är en form av ostechondros) och allergier. Det har också dykt upp ”ryggproblem” vars förekomst är oklar i nuläget. Både ED/ostechondros och allergier påverkar hundens användbarhet och livskvalité i högre grad än höftledsdysplasi, och därmed även hundägaren.

    a) För att få registrera en valpkull i SKK krävs att båda föräldradjuren är höftledsröntgade med bedömning A eller B (hälsoprogram nivå 3). I dagsläget har de hundar som får höftledsdysplasi övervägande HD grad C och de relativt få som får grad D eller E är oftare importer. Det är viktigt att även avkommorna röntgas för att kunna få en uppfattning om andelen HD i olika kombinationer. Det möjliggör bland annat ett bättre underlag för uppfödarna vid val av och kombination av avelsdjur.

b) När det gäller ED är det frivilligt att röntga och registrera resultaten hos SKK (central registrering). Eftersom vi numera ser fler hundar med ED, behöver både avelsdjur och avkommor röntga armbågarna (krav för att uppfylla avelsmål och riktlinjer för hanhunds- och tiklistor) för att undvika/ha kännedom om att djur med ED går i avel, eller att inte para två hundar med ED, och för att kunna följa utvecklingen, så sjukdomen inte sprids ytterligare i rasen. Se vidare *SKK:s policyuttalande om ED*. Policyn innebär att det inte kan anses förenligt med grundreglernas punkt 2:2 att använda hund med ED grad 2 eller 3 i avel. Oavsett ED grad är det heller inte förenligt med grundregeln att i avel använda hundar med kliniska symptom på ED, hundar med diagnosen ”ED klinisk” i SKK:s databas eller hundar som är opererade på grund av ED. Enligt policyn kan det i enstaka fall vara motiverat att använda hund med lindrig ED, grad 1, i avel, med hänsyn till andra viktiga egenskaper och/eller populationens långsiktiga utveckling med avseende på genetisk variation. Här bör rasspecifik hänsyn tas, bland annat till rasens konstitution (t ex storlek och kroppsvikt), hälsostatus och avelsbas. I det fall hund med ED grad 1 används i avel är det viktigt att säkerställa att parningskombinationen inte medför ökad risk för kliniska problem till följd av ED hos avkommorna. Hund med ED grad 1 bör paras med ED-fri individ (ED-grad 0). I policyn understryker SKK/AK att användning av hund med ED-screeningsresultat grad 1 i avel ska vara sparsam och åtföljas av noggrann utvärdering av avkommorna. I nästa generation bör i första hand hundar med normala armbågsleder (grad 0) ses som potentiella avelsdjur.

Det förekommer även ostechondros i bogleden, vilket det dock inte finns någon offentlig statistik över. Hundar som blir diagnosticerade eller/och blir opererade i bogleden för ostechondros ska inte användas i avel (i enlighet med *SKK:s grundregler)*. Det blir därmed hundägarens ansvar att upplysa om detta.

c) Det finns ingen offentlig statistik över vare sig frekvensen allergi, vilken typ eller hur lindriga eller svåra symtomen är, men allergi finns beskrivet och förekommer sedan länge i rasen. Då rasen är numerärt mycket liten blir även försäkringsstatistik svårbedömd. Det är av stor vikt att uppfödare följer upp sina kullar och att valpköpare förmedlar till uppfödaren om hunden får allergi. Det möjliggör ett bättre underlag för uppfödarna vid val av och kombination av avelsdjur.

6. Beträffande exteriören är det viktigt att den håller för det arbete den är avsedd för när det gäller en arbetande ras och är rastypisk. Det är relativt vanligt att både avelsdjur och avkommor ställs ut jämfört med andra prov/tester.

Riktlinjer för hanhunds- och tiklistor Ungersk Vizsla (korthår) ***Reviderad 2024-01-16***

Hanhunds- och tiklistor upprättas över de individer vilka uppnått av SVK fastställda minimikrav för att uppnå avelsmålen i specialklubben. Avelsrådgivarens uppgift är att, tillsammans med ägaren, på individnivå göra ytterligare utvärderingar och bedöma om individen tillför rasen något vid en eventuell parning. Således är det nödvändigt att hundägaren konsulterar avelsrådgivaren, även om en individ finns på dessa listor genom att ha uppfyllt minimikraven:

- *Hunden ska, såvitt känt, ha rastypisk mentalitet samt vara fri från ärftliga sjukdomar och defekter.*
- *Hunden ska vara höftledsröntgad med resultatet grad A eller B enligt SKK:s hälsoprogram 3 eller annan av SKK godkänd avläsning.*
- *Hunden är armbågsröntgad (ED-röntgad) med ED 0. Se SKK:s policyuttalande kring ED,* som närmare beskrivs ovan under ”Förklaring och bakgrund och motivering till sammanfattande konkreta avelsrekommendationer (beskrivna utan rangordning)”, se punkt 5 b.
- *Svenskregistrerad hund ska vara jaktprovsmeriterad i Sverige med lägst 3:e pris i UKL eller ÖKL, alternativt lägst ett 3:e pris på fullbruksprov ELLER startad på jaktprov i UKL eller ÖKL med egenskapssiffror utan pris, dvs utvärderad jaktligt, för att ge förutsättningar för en bredare avelsbas. För hund jaktmeriterad i annat land gäller att hunden ska uppfylla kraven för avelsgodkännande i det landet för att kunna stå med på hanhunds- eller tiklistan i Sverige. För hund som kommer från ett land där jaktprovsmeriter inte krävs för avelsgodkännande, ska hunden ha motsvarande jaktmeriter/start på jaktprov, motsvarande våra jaktprov, som för svenskregistrerad hund.*
- *Utlandsregistrerad hund, vars ägare är bosatt i Sverige, ska uppfylla hemlandets avelskrav (se ovanstående punkt om avsaknad av jaktmerit för avelsgodkännande i annat land).*
- *Hunden ska vara utställningsmeriterad eller exteriörbedömd med minst ”Good" i Sverige vid minst 15 månaders ålder. Målet är också uppfyllt med motsvarande utländsk utställningsmerit på godkänd FCI utställning eller på i hemlandet Ungern nationell utställning eller om hunden är exteriörbeskriven med minst resultaten "gut/gut" i Tyskland eller genomgått exteriörbeskrivning i Ungern (Tenyészszemle) med omdömet "tenyészthetö" (lämplig till avel).*

Ägare bosatt i Sverige ska vara medlem i SVK. I övrigt förväntas att (ej krav):

- *Hunden har genomfört BPH med skott.*
- *Hunden har genomfört gentest för långhårsgen.*
- *Dessutom bör individen uppvisa egenskapsvärden (så väl vid jaktprovsmerit som start på jaktprov), som är lika bra som, eller bättre än, medelvärdet för rasen avseende minst fyra av egenskaperna: fart, vidd, reviering, följsamhet och vattenpassion.*

Det åligger hundägaren att anmäla hund till listan och att skriftligen styrka och översätta utländska meriter. Eventuella förändringar anmäls också av ägaren. Utöver jaktprovs- och

utställningsmeriter (inklusive egenskapssiffror på jaktprov) kan följande införas på listan om hundägaren så önskar: meriter från viltspårprov, fullbruksprov, exteriörbedömning och mentalbeskrivning. Antalet kullar som en hanhund respektive tik fått noteras.

I nuläget rekommenderas enligt RAS att en hanhund får användas till 3 för rasen normalstora kullar, cirka 20 valpar, och tik till 2 för rasen normalstora kullar, cirka 15 valpar. Om rekommendationen för antalet kullar respektive antal avkommor överskrids tas hunden bort från listan.

Tikar över 10 år plockas bort från listorna, likaså tik som fyllt 7 år och inte tidigare haft en valpkull. Hanar kan stå kvar på listan efter 10 års ålder om ägaren bedömer att de fortsatt kan användas i avel.

Det åligger ägaren att rapportera om hunden avlidit och ska tas bort från listan.

Andra länder

Det kan också vara bra att känna till att vad som krävs för att en hund ska stå med på hanhunds- resp tiklistor och uppfylla målen i en parning i olika länder, så väl som Norden som ute i Europa och resten av världen, varierar väldigt mycket: allt från endast höftledsröntgen (krav på specifikt krav varierar) upp till flera hälsotester tillsammans med både krav på vissa utställnings- och/eller jaktprovsmeriter. Det kan finnas jaktprov, där grunderna bedöms/utvärderas, som i vissa länder är tillräckliga för att en hund ska stå på hanhunds- och tiklistor. Men utöver det även, jaktprov med ökande svårighetsgrad, som i vissa länder krävs för att stå på hanhunds- och tiklistor. Alla de här jaktproven brukar kallas ”huntingtests”, i vart fall i Europa, medan de jaktprov som benämns ”Field Trials” är prov med högre svårighetsgrad och mer att betrakta som tävlan.

Avelsmål Ungersk Vizsla (korthår) **Reviderad 2024-01-16**

Båda föräldradjuren ska uppfylla kraven som finns beskrivet i riktlinjer för hanhunds- och tiklistor SAMT att det ena föräldradjuret ska vara jaktprovsmeriterad medan det andra föräldradjuret ska vara startat på jaktprov (eftersöksgrenar och fältprov) med egenskapssiffror. Avelsmålen finns att läsa i sin helhet på hemsidan www.vorsteh.se, under rasen Ungersk vizsla, korthårig, Avelsmål.

BILAGA 2

EGENSKAPSBESKRIVNING FÄLTPROV

(*Önskvärda egenskaper*)

FART

5 Mycket hög fart i snabb galopp
4 ***Hög fart, i vägvinnande galopp***
3 Måttlig fart, i galopp
2 Långsam fart, travtendenser
1 Mycket låg fart, huvudsakligen i trav
0 Ingen registrering

VIDD

5 Mycket stor vidd, jagar stundom utanför jaktterrängen
4 ***Stor vidd, täcker jaktterrängen väl***
3 Medelstor vidd, täcker ej jaktterrängen helt
2 Liten vidd, täcker ej jaktterrängen
1 Obefintlig vidd, söker ej ut
0 Ingen registrering

REVIERING

4 ***Utmärkt reviering, utnyttjar vind och terräng väl***
3 God reviering, utnyttjar vind och terräng tillfredsställande
2 Godtagbar reviering, utnyttjar ej vind och terräng tillfredsställande
1 Ej godtagbar revieing, dåligt anpassat eller planlöst sök
0 Ingen registrering

FÖLJSAMHET – SAMARBETE

5 Osjälvständig, kräver mycket förarstöd
4 ***Mycket uppmärksam, kräver inget förarstöd***
3 Uppmärksam, tillfredställande förarkontakt
2 Mindre uppmärksam, otillfredsställande förarkontakt
1 Dålig uppmärksamhet, ingen förarkontakt
0 Ingen registrering

STÅND

4 ***Fast stånd***
3 Ostadigt stånd, glider mot viltet vilket ofta leder till stöt
2 Kortvarigt stånd, inväntar ej föraren utan reser själv
1 Står ej för vilt, kör upp själv
0 Ingen registrering

AVANCE

5 Mycket kraftig avance, hård resning
4 ***Villig avance, resning direkt på order***
3 Försiktig, smygande avance
2 Ovillig avance, kräver upprepande kommandon
1 Ingen avance trots upprepande kommandon
0 Ingen registrering

SEKUNDERING

3 ***Spontan, respekterar utan förarstöd***
2 Sekunderar ej men stör ej partner
1 Stjäl ståndet för partner
0 Ingen registrering

RAPPORTERING

2 ***Spontan utan förarpåverkan***
1 Inkallning, avlockning från ståndet när hunden är ur synhåll
0 Ingen registrering

ROTNING

1 ***Nej***
2 Ja

GNÄLLER

1 ***Nej***
2 Ja

VÄDER

5 Snötäckt mark och/eller snöväder
4 Ihållande rejält regn, ev snöblandat
3 Huvudsakligen lätt regn
2 Gråväder
1 Mestadels soligt och varmt

VIND

3 Huvudsakligen vindstilla
2 Svag till måttlig men stabil vind
1 Kraftig ihållande

EGENSKAPSBESKRIVNING EFTERSÖKSGRENAR

VATTENPASSION

5 Kastar sig handlöst i vattnet
4 ***Snabbt i vattnet utan att kasta sig i***
3 Långsamt i vattnet men utan tvekan
2 Ovillig, trög efter upprepade kommandon
1 Vill ej gå i vattnet
0 Ingen registrering

SIMTEKNIK

3 ***Vågrätt, rygglinjen parallellt med vattenytan***
2 Upprest, bakdelen märkbartunder vattenytan
1 Står upprätt och trampar vatten
0 Ingen registrering

SPÅRTEKNIK

5 Hetsigt spårarbete vilket ofta leder till tappter
4 ***Snabbt spårarbete i god kontakt med spåret***
3 Måttlig men för uppgiften godtagbar fart
2 Långsam fart, tveksam ur effektivitetssynpunkt
1 Spårar ej, ovilja eller bristande intresse att spåra
0 Ingen registrering

BILAGA 3

ED-Statistik 2006 - 2024

BILAGA – ED statistik korthårig vizsla födda 2006 – 2024 (Kristina Pettersson, avelsrådgivare korth Vizsla, SVK)

Här redovisas alla undersökta hundar med ED 1 – 3 födda från 2006, totalt 33 hundar. Det står även om hunden är importerad samt antal valpar i kullen, hur många som röntgats och hur många som var fria förutom den/de som fått ED. Dessutom står härstamningen och från vilket land i förekommande fall. En * efter någon av föräldrarna anger att ena eller båda av föräldrarna till den föräldern har utländsk härkomst i sin tur. Med reservation för ev skrivfel.

Hund (H=hane, T=tik)	Född	Datum rtg	ED	Kullstorlek/antal rtg och fria	fader	ED	moder	ED
Hun-Tibbs Tuva (T)	2006-06-01	2008-06-10	ED 1	6/1 rtg/0 fria	Csatárkai Zabos (Ungern/Danmark)	-	Hun-Tibbs Ofelia*	-
Roughshoot Casper of Sweden (H) imp England	2008-04-23	2009-11-25	ED 1	Ingen uppgift	Hungargunn Bear Itn Mind (Australien/England)	-	Baralinka Lass with Roughshoot (England)	-
Olebjörks Negyedik Nirod (H)	2010-03-06	2011-03-08	ED 1	8/7 rtg/6 fria	Asco vom Dritten Herzog (Tyskland)	-	Farah z Nanikinho dvora (Slovakien)	-
Olebjörks Harmadik Hivas (H)	2009-08-15	2011-04-08	ED 1	5/3 rtg/2 fria	Aki vom Phenninghoiz (Tyskland)	-	Madarasz Minta	-
Olebjörks Öröndik Örömteli (T)	2011-04-04	2012-09-19	ED 1	10/3 rtg/2 fria	Szarvas (Holland)	-	Olebjörks Második Málna*	-
Madarasz Rakel (T)	2012-04-18	2013-05-14	ED 1	7/6 rtg/4 fria	Madarasz Oktán*	ED (0)	Irima z Panskych Lesu (Tjeckien)	ED (0)
Madarasz Ragna (T)	2012-04-18	2013-06-05	ED 1	7/6 rtg/4 fria	Madarasz Oktán*	ED (0)	Irima z Panskych Lesu (Tjeckien)	ED (0)
Shadowfields Songan (H)	2010-12-24	2013-07-24	ED 1	3/2 rtg/1 fri	Roughshoot Casper of Sweden (England)	ED 1	Rezmatra Scheherezade (imp England)	-
Your Choice Sunny-Sidney (T)	2011-09-16	2014-03-12	ED 1	8/1 rtg/0 fria	Hubertus Ziggie Stardust (Australien)	-	Yvett of Skyrocket (Ungern)	-
Madarasz Szimat (H)	2013-05-27	2014-06-02	ED 1	7/4 rtg/3 fria	York vom Rauen-Busch (Tyskland)	-	Madarasz Orca *	ED (0)
Olebjörks Hetedik Gyuszi (H)	2013-06-24	2014-08-07	ED 1	7/4 rtg/3 fria	Olebjörks Ötödik Özséb*	ED (0)	Olebjörks Érint*	-
Hun-Tibbs X-Antemum (T)	2013-01-17	2015-08-25	ED 1	8/1 rtg/0 fria	Your Choice Cozy-Toowoomba*	-	Hun-Tibbs Tanja*	-
Lucas Z Panských Lesu (H) imp Tjeckien	2014-01-24	2015-10-09	ED 1	7/troligen 2/0 fria i så fall	Benny Vives Bohemia (Tjeckien)	ED (0)	Joákarat Z Panských Lesu (Tjeckien)	ED (0)
Speldraget´s G-Hoss (H)	2015-01-11	2016-10-12	ED 1	10/5 rtg/4 fria	Madarasz Oktán*	ED 0	Speldraget´s E-Thea*	-
Your Choice Just My Success	2016-04-01	2017-04-26	ED 1	7/3 rtg/2 fria	Hubertus Imprint At Touchstar (Australien/Ungern)	-	Andzar Success (Ryssland)	-
Olebjörks Kilencedik Ignác (H)	2016-08-17	2017-09-19	ED 1	6/4 rtg/1 fri	Luxatori Neo (Ungern/Tyskland)	-	Olebjörks Hetedik Galagonya	ED (0)
Olebjörks Kilencedik Isidor (H)	2016-08-17	2017-11-02	ED 1	6/4 rtg/1 fri	Luxatori Neo (Ungern/Tyskland)	-	Olebjörks Hetedik Galagonya	ED (0)
Olebjörks Kilencedik Iszla (T)	2016-08-17	2017-11-03	ED 1	6/4 rtg/1 fri	Luxatori Neo (Ungern/Tyskland)	-	Olebjörks Hetedik Galagonya	ED (0)
Superkanias Stand By Me (H)	2015-04-25	2018-06-05	ED 1	10/4 rtg/2 fria	Carlos Z Malej Horky (Slovakien)	-	Superkanias Rémregény*	-
Superkanias So Excited (T)	2015-04-25	2017-01-25	ED 3	10/4 rtg/2 fria	Carlos Z Malej Horky (Slovakien)	-	Superkanias Rémregény*	-
Superkanias Louboutin (H)	2017-02-22	2019-01-18	ED 1	6/3 rtg/2 fria	Gyurkóvári Becses (Ungern/Slovakien)	ED (0)	Superkanias Indigo	ED (0)
Your Choice Fabulous Ferrari (H)	2018-01-16	2019-05-23	ED 1	8/5 rtg/5 fria	Tiszatáji Vadász Axu (Ungern/Finland)	ED (0)	Halston Everlasting Choice (Ungern)	-
Your Choice Mega Hit (T)	2019-05-05	2020-05-07	ED 1	12/4 rtg/1 fria	Feketicsi Vadász Geniusz (Serbien&Monten/Polen	-	Andzar Success (Ryssland)	-
Your Choice Mega Royal (H)	2019-05-05	2020-05-28	ED 1	12/4 rtg/1 fria	Feketicsi Vadász Geniusz (Serbien&Monten/Polen	-	Andzar Success (Ryssland)	-
Your Choice Mega Spiro (H)	2019-05-05	2020-05-28	ED 1	12/4 rtg/1 fria	Feketicsi Vadász Geniusz (Serbien&Monten/Polen	-	Andzar Success (Ryssland)	-
Latimor Z Panských Lesu (H)	2014-01-24	2021-06-29	ED 1	7/troligen 2/0 fria i så fall	Benny Vives Bohemia (Tjeckien)	ED (0)	Joákarat Z Panských Lesu (Tjeckien)	ED (0)
Champagne Ayala Locura (T)	2020-12-20	2022-04-29	ED 1	x/troligen 1/0 fria i så fall	Mozart Du Clos De La Baudeliere (Frankrike)	-	Gloria Excelsis Deo Locura (Tjeckien)	ED (0)
Your Choice Bigbang Nix (H)	2020-10-05	2022-06-22	ED 1	11/3 rtg/2 fria	Majowy Ruda Szata (Polen)	ED (0)	Halston Everlasting Choice (Ungern)	-
Ragnar Z Panských Lesu (H)	2021-02-28	2022-11-16	ED 1	x/troligen 1 rtg/0 fria i så fall	Hugo Bertoni Prague (Tjeckien)	ED (0)	Mortrisha Z Panských Lesu (Tjeckien)	-
Csövárberki Galagonya (T)	2019-06-20	2023-01-20	ED 1	x/troligen 1 rtg/0 fria i så fall	Luxatori Neo (Ungern/Tyskland)	-	Barka Royal De Hunter (Slovakien)	-

Dreampoint Sweden Hel (T)	2021-12-02	2023-02-22	ED 1	5/4 rtg/2 fria	Nord Pepperoni Team (Polen)	ED (0)	Legenda Ruda Szata (Polen)	ED (0)
Dreampoint Sweden Balder (H)	2021-12-02	2023-12-21	ED 2	5 /4 rtg/2 fria	Nord Pepperoni Team (Polen)	ED (0)	Legenda Ruda Szata (Polen)	ED (0)
Busvizslans Luminous Liza (T)	2023-04-01	2024-09-26	ED 3	8/4 rtg/3 fria	Hugo Boss Viva La Vizsla (Slovakien)	ED (0)	Busvizslans Jackpot Jessie*	ED (0)

När fler hundar från samma kull/uppfödare undersöks ökar givetvis möjligheterna att hitta hundar med ED. Det kan då se ut som om den kullen/uppfödaren har fler drabbade hundar eller det motsatta, att en kull/uppfödare som har få hundar undersökta kan se ut att ha färre hundar/inga hundar med ED. Men det går inte att dra de slutsatserna förrän man har gått igenom hur många valpar som fötts under den aktuella perioden, hur många av dem som undersökts, antal drabbade mm.

Källa SKK 2025-03-14

Fotografer

Stort tack till de som bidragit med foton till kollaget på försättsbladet till RAS:

Christer Malmqvist

Eva Kits Nilsson

Kristina Pettersson

Malin Liljeholm

samt fotot på denna sida:

Linda Gustafsson